

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra ruského jazyka a literatury

Bakalářská práce

**Země BRICS - nový faktor ekonomického
vývoje ve světové ekonomice na počátku 21. století -
základní přehled.**

Vypracovala: Tereza Luterová
Vedoucí práce: PhDr. Pavel Hejtman, CSc.

České Budějovice 2016

Katedra slovanských jazyků a literatury

Oddělení ruského jazyka a literatury

Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity, České Budějovice

Země BRICS - nový faktor ekonomického vývoje ve světové ekonomice na počátku 21. století - základní přehled.

Tématem bakalářské práce jsou země BRICS. Práce se zabývá historií, vznikem a členskými státy zemí BRICS, kam patří Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jihoafrická republika. Dále se práce zabývá vznikem a působením Nové rozvojové banky a satelitním systémem GLONASS, které mají sloužit pouze pro členy BRICS.

Bakalářská práce je rozdělena do několika částí, kdy každá část rozebírá jinou stránku tématu. První část je věnována přehledu vzniku uskupení zemí BRICS. Následuje základní charakteristika jednotlivých zemí včetně hlavních ukazatelů demografických i hospodářských. Jako důležitá součást je do práce začleněna kapitola věnovaná měnové politice a Nové rozvojové bance BRICS. Systém GLONASS se nachází v předposlední části bakalářské práce. Závěr bakalářské práce se dotýká otázek potenciálu zemí BRICS.

Součástí práce jsou tabulky, které pomocí základních ekonomických i dalších ukazatelů, dokládají přehled o jednotlivých zemích.

Klíčová slova: BRICS, Brazílie, Rusko, Indie, Čína, Jihoafrická republika, Nová rozvojová banka, systém GLONASS.

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Pavel HEJTMAN, CSc.

Department of Slavonic languages and literature

Section of Russian language and literature

Faculty of Education, University of South Bohemia, České Budějovice

The countries of BRICS – a new factor of economic development in the world economy at the beginning of the 21st century

The countries of BRICS are the subject of my bachelor's work. The work deals with the history, origin and members of BRICS: Brazil, Russia, India, China and South Africa.

Futhermore the work is concerned with the origin and working of the New Development Bank and Satellite System GLONASS, which shall serve the members of BRICS only.

The first part is about the history and origin of countries of BRICS. The basic characteristics of the individual countries, comes next, including main indicators demographical and economic. As another important part in work is chapter about the monetary policy and the New Development Bank BRICS. The Satellite System GLONASS is mentioned in the semi-final chapter of bachelor's work. The end of the work belongs to the potential of the countries of BRICS.

The part of the work, are the charts, which with help of basic economic and other indicators provide the summary about individual countries.

Keywords: BRICS, Brazil, Russia, China, India, South Africa, the New Development Bank, the System GLONASS.

The supervisor of the bachelor's work: PhDr. Pavel HEJTMAN, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě – v pravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce.

Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice 13. dubna 2016

Tereza Luterová

.....

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Pavlu Hejtmanovi, CSc. za neocenitelnou pomoc, rady, připomínky a čas, který věnoval této práci.

Obsah

1.	Úvod.....	7
2.	Vznik nejdůležitějších mezinárodních organizací po 2. světové válce 9	
2.1	Východní blok	9
2.2	Západní blok.....	10
2.3	Světová ekonomika	11
3.	Země BRICS	16
3.1	Index lidského rozvoje	16
3.2	Historie zemí BRICS.....	17
3.3	Přehled zemí BRICS	18
3.4	Časová posloupnost summitů zemí BRICS.....	19
4.	Členské země BRICS.....	25
4.1	Brazílie	25
4.2	Rusko.....	30
4.3	Indie.....	35
4.4	Čína	39
4.5	Jihoafrická republika	44
5.	BRICS – srovnání	48
6.	Měnová politika BRICS.....	51
7.	Rozvojová banka.....	54
8.	Možný DALŠÍ vývoj zemí BRICS	56
8.1	Potenciál zemí BRICS.....	56
8.2	Rozvojové země x BRIC(S).....	57
9.	GLONASS	59
10.	Závěr	61
11.	PE3IOME	63
12.	Seznam použité literatury a dalších zdrojů	65

1. ÚVOD

Toto téma jsem si vybrala proto, že je to téma aktuální a týká se velmi významného faktoru ovlivňujícího zásadně dnešní i budoucí světový vývoj – seskupení zemí označené jako BRICS: Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jihoafrická republika. Je velice zajímavé a potřebné sledovat hospodářský, politický a demografický vývoj těchto zemí a jejich rostoucí úlohu ve světě. Zejména ve světové ekonomice

Cílem bakalářské práce je objasnění vzniku zemí BRICS – jako nového faktoru ekonomického vývoje ve světové ekonomice na počátku 21. století. Zpracování dat z různých ekonomických i neekonomických oblastí těchto zemí. Země BRICS bývají považovány za perspektivní a díky tomu vzbuzují otázky, zda by jednoho dne mohly překonat současně nejvyspělejší státy a stát se novými lídry světové ekonomiky.

Práce se zabývá, jak ekonomickými tak i neekonomickými faktory zemí BRICS, které mohou ovlivnit vývoj zemí a jejich postavení ve světě, o každé zemi jednotlivě a zároveň shrnuje všechny země společně. Po řádném prozkoumání jednotlivých zemí, si můžeme všimnout, že každá z těchto zemí patří do řady dalších organizací, ať se jedná o WTO, MMF, CIC, OPEC, SB, atd. Proto je velice důležité zmínit i tyto organizace v kontextu se zeměmi BRICS.

První část je věnována mezinárodním organizacím a zemím BRICS. Jejich vznikem, vývojem a současným působením. Ve druhé části je objasněna měnová politika, rozvojová banka a ruský navigační systém GLONASS. V závěru je nastíněn potenciál zemí BRICS.

„Země BRICS nám neukazují vždy hezký pohled, jsou ale nemilosrdným zrcadlem západního systému. Byl to Západ, kdo stvořil BRICS jako investiční příležitost, jako „hračku“, která se mu vymknula z rukou a která mu v reálu ukazuje, jaká jsou pravidla hry. Řešením není kritizovat ty, kteří se snaží z těžkých výchozích podmínek obstát a hrát „hru“, co nejlépe. Řešením je zavést jinou „hru“ s lidštějšími pravidly – a to je úkol Západu, tentokrát ovšem ve spolupráci s rovnoprávnými globálními partnery z jiných částí světa.“¹

¹ ŠVIHLÍKOVÁ, I. Může být skupina zemí BRICS inspirací? Britské Listy [online]. 2013 [cit. 2014-04-04]. ISSN 1213-1792. Dostupné z: <http://www.blisty.cz/art/68873.html>

Z původně nesouvislé skupiny se BRICS postupně mění v úžeji spjatý blok, který svůj hospodářský potenciál chce využít i geopoliticky. Bylo naplánováno vytvoření nové světové rozvojové banky nezávislé na dolaru a jako protipól již existujícím rozvojovým bankám. Účelem banky je poskytovat úvěry v národních měnách příslušných zemí na rozvojové a infrastrukturní projekty. Jedná se hlavně o rozvojové země.

Velkobanka Goldman Sachs použila termín BRICS jako úplně první v roce 2003. Je to ta samá Goldman Sachs, která si také dovolila "Snění s BRICS" a v globální lichvě má našlápnuto na půl století dopředu (Dreaming With BRICS: The Path to 2050).² Otázkou zůstává, jak dobré měla banka analytiky, že již rok před vznikem skupiny o tom snili, nebo byla vize BRICS vytvořena přímo v samotné bance?

Je všeobecně známo, že skupiny vlivných mezinárodních elit kontrolují a manipulují vlády, průmysl a mediální organizace po celém světě a primárním nástrojem je systém centrálního bankovníctví, díky kterým dochází k ovládnutí národů. V dnešní době chytrých telefonů, internetu a sociálních sítí je velice snadné ovládat a manipulovat velkými skupinami lidí, znát je do posledního detailu. Vždyť samotní uživatelé těchto vymožeností poskytují o sobě tolik informací a vůbec si nepřipouštějí možnost, že užívají veřejné nechráněné informační sítě. Národní bezpečnostní služby i samotní poskytovatelé těchto sítí s těmito informacemi pracují, tak není žádný podiv nad tím, že analytici velkého bankovního ústavu mají přesné informace.

² Global Economics. In: Goldman Sachs [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.goldmansachs.com/our-thinking/archive/archive-pdfs/brics-dream.pdf>

2. VZNIK NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ PO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE

Konec první světové války a následná hospodářská krize ve světě, prohibice v USA a druhá světová válka, během níž válečný konflikt postihl většinu zemí světa, byl předzvěstí vzniku velkých světových spolků, které měly pomoci postiženým zemím. Válečné škody byly tak drastické, že bylo nutné vybudovat organizaci, která by pomohla státům znovu „se postavit na nohy“.

2.1 Východní blok

Ve východním bloku, který kopíroval poválečné uspořádání Evropy dohodnuté vítěznými mocnostmi na konferenci v Postupimi a patřil do sféry vlivu Sovětského svazu, vznikla nová organizace **RVHP** (Rada vzájemné hospodářské pomoci). Jako důsledek odmítnutí Marshallova plánu Sovětským svazem, kdy využití hospodářské pomoci a tím se stát závislým na USA nepřipadalo pro Sověty v úvahu. Jedním z nejdůležitějších cílů Marshallova plánu bylo obnovení hospodářského a politického režimu schopného klást účinný a aktivní odpor komunistickému a sovětskému vlivu.

Vznik RVHP je datován 5. 1. 1949. Jejím účelem byla ekonomická a hospodářská pomoc mezi členskými státy, kam v té době patřily SSSR a východní Evropa. Každý stát měl vymezenou oblast výroby, tak aby nedocházelo ke zbytečné konkurenci mezi závody jednoho společenství. V poválečné éře to mělo své opodstatnění, netříštily se síly na vývoj a výrobu. V pozdějších letech to vedlo k tomu, že podniky neměly komu konkurovat a přestaly se vyvíjet. Klesala jejich efektivita. Zakládajícími členy RVHP byly, kromě Sovětského svazu, Bulharsko, Československo, Maďarsko, Polsko, Rumunsko. Později přistoupila Albánie (únor 1949 – 1961), Německá demokratická republika (od října 1950), Mongolsko (od roku 1962), Kuba (od roku 1972) a Vietnam (od roku 1978). Vedle členských států, bylo i několik států, které pouze spolupracovaly. Byly to: Finsko, Irák, Nikaragua, Laos, Mexiko, Jižní Jemen, Etiopie.³ Po 42 letech zanikla 28. 6. 1991, spolu s rozpadem SSSR.

³Východní blok v letech 1946 – 1956. Dějepis.com [online]. [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.dejepis.com/ucebnice/vychodni-blok-v-letech-1946-1956/>

V reakci na vstup NSR do NATO vznikl na základě Smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci vojenský pakt podepsaný ve Varšavě 14. 5. 1955 **Varšavská smlouva** mezi Albánií, Bulharskem, Československem, Maďarskem, NDR, Polskem, Rumunskem a SSSR. V období studené války plnila funkci protiváhy k vojenskému uskupení NATO. Cílem Varšavské smlouvy byla koordinace politiky a vytvoření systému kolektivní bezpečnosti v Evropě, resp. spolupráce ve vojenské oblasti při společné obraně socialismu, suverenity a nezávislosti. Po rozpadu sovětského impéria a zániku NDR byla 1. 6. 1991 rozpuštěna.

2.2 Západní blok

Již během válečných let roku 1944 vznikl **Mezinárodní měnový fond** (22. 7. 1944). K dnešnímu dni má 188 členských zemí. Cílem MMF je usnadňovat mezinárodní měnovou spolupráci, podpora stability směnných kurzů a podpora států prostřednictvím půjček. K jejímu založení přispěl především vývoj mezinárodní měnové soustavy po 1. světové válce. Mezi cíle této organizace můžeme zařadit podporu mezinárodní měnové spolupráce, podporu devizových stabilit, usnadnění rozšiřování a vyvážení růstu mezinárodního obchodu, atd. Součástí bylo i Československo, kterému bylo členství ukončeno v roce 1954 jako důsledek provedení neohlášené měnové reformy z roku 1953, jeho členství v MF pak bylo obnoveno až roku 1990.

V západní Evropě je po válce představen Plán evropské obnovy (**Marshallův plán** 1948 – 1952), kdy zemím postižených světovou válkou poskytly Spojené státy v rámci tohoto plánu pomoc ve výši přibližně 13 miliard dolarů. Marshallův plán přispěl k hospodářské rekonstrukci západní Evropy, obnovil průmysl, zemědělství a oživil mezinárodní obchod. USA si touto hospodářskou pomocí zabezpečily značný vliv na evropské země.

V březnu 1948 podepsaly státy západní Evropy (Belgie, Nizozemí, Lucembursko, Francie, Anglie a USA) **Bruselský pakt** k obraně před Sovětským Svazem. Je to předchůdce **NATO** jako vojenské aliance a počátek studené války. Na svém počátku byla Severoatlantická aliance jen o trochu více než politické sdružení. Válka na Korejském poloostrově, ale podnítila členské státy k vytvoření vojenské struktury pod dohledem amerických velitelů. Úkolem NATO bylo

udržení vojenských jednotek USA na území Evropy, Rusko na východě a Německo při zemi. Z počátku bylo velení v Paříži, později se přesunulo do Bruselu. První angažování bylo ve válce v Jugoslávii v letech 1992 – 1995. Po rozpadu východního vojenského bloku je aliance postupně rozšířena o několik těchto zemí. 16. prosince 2002 byla mezi NATO a Evropskou unií podepsána dohoda o spolupráci, která mimo jiné umožňuje Evropské unii využívat prostředky i kapacity NATO. V současnosti je součástí Severoatlantické aliance 28 členských států evropské unie. Nejnovějšími členy jsou od dubna 2009 Albánie a Chorvatsko.

Podle Evy Cihelkové (Světová ekonomika 2009, s. 47) „*k proměnám světové ekonomiky přispívá řada procesů, které zásadním způsobem ovlivňují jednotlivé subjekty světové ekonomiky i charakter mezinárodních ekonomických vztahů. Mezi tyto procesy se řadí zejména globalizace. Do popředí zájmu se zkoumání globalizace dostává po překonání strukturálních krizí v 80. letech 20. století a zejména v 90. letech. Důvodem jsou rostoucí obavy z negativních sociálních důsledků globalizace, kdy hlavně vyspělé země, kterým globalizační procesy v minulosti umožnily růst životní úrovně, začínají pociťovat i rizika globalizace v podobě přesunu některých výrob a služeb do rozvojových zemí, vysoké míry nezaměstnanosti a zvýšené míry nejistoty a nestability*“.

V době boomu světových organizací na západě, Evropa nemohla zaostávat a v dubnu roku 1951 byla státy západní Evropy, tedy Belgií, Francií, Německem, Itálií, Nizozemskem a Lucemburskem, podepsána **Pařížská smlouva**, díky které vzniklo Evropské společenství uhlí a oceli. Poté stejnými státy byly 25. března roku 1957 podepsány tzv. Římské smlouvy, díky kterým vznikly v roce 1958 dvě evropské organizace a to: Evropské hospodářské společenství a Evropské společenství pro atomovou energii. Jejím úkolem byla podpora ekonomické integrace mezi zakládajícími členy. O několik let později evropská společenství zanikla a jejich právním nástupcem se stala **Evropská unie**.

2.3 Světová ekonomika

Chceme-li se věnovat soudobé světové ekonomice, nesmíme opomenout **Brettonwoodský (měnový) systém**. Tento systém reguloval mezinárodní měnové vztahy, které byly založeny na režimu pevných směnných kurzů. Byl dohodnut v roce 1944 ve městě New Hampshire. Trval od roku 1945 až do srpna 1971. Až do začátku první světové války byla hodnota jednotlivých měn navázána na

zlato (například americký dolar byl definován jako 1/20 unce zlata), a toto navázání znemožňovalo vydávat nové ničím nekryté peníze. Enormní válečné výdaje vedly válčící strany k opuštění tohoto systému a na sklonku druhé světové války bylo rozhodnuto o nové koncepci peněžního systému, který by v poválečném světě mohl být zaveden. Výsledkem byla tzv. **Brettonwoodská dohoda** coby první globální peněžní konstituce. Body této konference se promýšlely dva roky dopředu. Podstatou dohody bylo napojení amerického dolaru na zlato a všech ostatních měn na dolar. Dolar sám byl fixován jako 1/35 unce zlata. Směňovat dolary za zlato ovšem směly pouze vlády, nikoliv občané. Dohoda byla podepsána všemi 45 zúčastněnými zeměmi a v následujícím roce, 1945, vstoupila v platnost.⁴ Americký dolar získal status oficiální celosvětové rezervní měny, od které navíc budou měny ostatních zemí odvozeny. Současné Spojené státy musely garantovat směnitelnost dolaru za zlato v pevně stanoveném kurzu 35 dolarů za trojskou unci zlata. V zájmu centrálních bank ostatních států bylo vytvořit si dostatečné měnové rezervy právě v amerických dolarech. To zpětně zvýšilo atraktivitu této měny a posílilo její postavení v poválečném světě. Brettonwoodská dohoda dala vzniknout Stabilizačnímu fondu, později Mezinárodnímu měnovému fondu, který přebral dohled nad novým systémem. Mezinárodní měnový fond, Světová banka a mnohé další organizace vznikly až po 2. světové válce, kdy vznikla potřeba uspořádání světa.

Ve stejném roce, tedy v roce 1944, vznikla další světová organizace, a to **Světová Banka**, což je označení pro dvě specializované organizace: Mezinárodní banku pro obnovu a rozvoj (jejímž účelem je rozvojová pomoc a životní udržitelnost) a Mezinárodní asociaci pro rozvoj, která se snaží zabezpečit dostupnost finančních prostředků pro nejchudší země světa. Z počátku se banka snažila chovat podle zákonů trhu – půjčovala na projekty, které mohly samy vyprodukovat zisk. Na konci 50. let banka měla status „AAA“ a mohla tak získávat levné úvěry, které následně půjčovala s nízkým úrokem (ten vytvářel mírný zisk, z něhož se hradil běžný chod banky). Navíc se věřilo, že se zaostalé země mohou rozvíjet, budou-li k tomu mít kapitál. Rychlá industrializace

⁴ ROTHBARD, M. N. *Peníze v rukou státu: jak vláda zničila naše peníze*. Praha: Liberální institut, 2001. [ISBN 80-86389-12-X](#). s. 95 - 97.

Sovětského svazu v 50. letech v tomto ohledu zanechala velký dojem.⁵ SB nenesla žádná rizika za své finanční operace, protože zadlužené státy jsou povinné splácet půjčky i v případě neúspěšnosti projektu. Navíc, ve snaze splatit dluhy Světové Bance, rozvojové země zvyšovaly export svých surovin, které již beztak vlastnily nadnárodní korporace. SB je politický nástroj v rukou finančních korporací. V současnosti je členem skupiny Světové banky 187 států.

Rok po vzniku Mezinárodního měnového fondu a Světové Banky, vznikla další celosvětová organizace a to **Organizace spojených národů**. Tato organizace byla založena 24. října 1945 na základě přijetí Charty OSN. OSN nahradila Společnost národů, která byla garantem kolektivní bezpečnosti a mírového řešení konfliktů. Jejím cílem je zachovat mezinárodní mír, bezpečnost a zajištění mezinárodní spolupráce. MMF a OSN jsou mezinárodní organizace se sídlem ve Spojených státech amerických.

Další významná organizace, která vznikla 14. září 1960 ve Vídni, byla organizace, která sdružuje 12 zemí, exportujících ropu (**OPEC**). Koordinuje ekonomickou politiku členských zemí v oblasti vyjednávání s ropnými společnostmi kvůli produkci ropy. Členské země OPEC dnes kontrolují 75% všech světových ropných zásob. Mezi členy patří: Alžírsko, Angola, Ekvádor, Irák, Írán, Katar, Kuvajt, Libye, Nigérie, Saudská Arábie, Spojené arabské emiráty a Venezuela. V dnešní době vstup do organizace OPEC zvažuje Brazílie.

1. ledna 1995 vznikla **Světová obchodní organizace (WTO)**, jako nástupce **GATT** (1986 – 1995, všeobecná dohoda na clech a obchodu). Zakládá pravidla mezinárodního obchodu mezi členskými státy, v současnosti má WTO 162 členů. Mezi hlavní úkoly WTO patří sledování a dodržování pravidel mezinárodního obchodu, organizace obchodních jednání, sledovat národní obchodní politiky, urovnávání sporů mezi vládami, atd. Většina dohod ve WTO je uzavírána na základě konsenzu všech zemí. Výhoda konsenzu je to, že pomáhá najít akceptovatelné řešení. Hlavní nevýhodou je ale to, že dojít ke konsenzu vyžaduje mnoho kol jednání a času a také tendence k používání dvousmyslného jazyka v konečných dohodách, což výrazně zhoršuje budoucí interpretaci dohod.

⁵ Světová banka. In> Wikipedia> the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 - [cit. 2016/02/27]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Světová_banky

V asijské části světa se ustavuje **Šanghajská organizace**. Vznik se datuje od roku 1996, kdy byla podepsána smlouva o prohloubení vojenské důvěry v hraničních oblastech. V roce 2001 původní pětku (Čína, Rusko, Kazachstán, Kyrgyzstán a Tádžikistán) doplnil Uzbekistán a 15. června 2001 vzniká Šanghajská organizace pro spolupráci (SOŠ). Mezi pozorovatelské země této organizace patří Mongolsko, Írán, Indie a Pákistán. SOŠ podporuje ekonomickou spolupráci, zajišťuje regionální bezpečnost, atd.

Mezi nejnovější organizace bezesporu patří **Čínská investiční korporace** (China Investment Corporation), která byla založena 29. září 2007 se sídlem v Pekingu. Společnost odpovídá za správu devizových rezerv Čínské lidové republiky.

Washingtonský konsenzus je desatero hospodářských pravidel, které byly sepsány v roce 1989 ekonomem J. Williamsonem. Konsenzus měl představovat standardní reformní pravidla, které by byly uznávány ve washingtonských institucích (MMF, SB a ministerstvo financí USA), pro pomoc rozvíjejícím se státům. V pravidlech jsou zahrnuty požadavky na makroekonomickou stabilitu, otevření ekonomik v rámci obchodu a investic a posílení tržních sil v rámci domácího hospodářství. Následně se začal používat pojem Washingtonský konsenzus v širším významu, kdy odkazuje na obecnější ekonomické orientace směrem k silně tržně založenému přístupu.

O systému **SWIFT** se začalo uvažovat už v 60. letech 20. století, kdy začal být značný nárůst mezinárodních bankovních transakcí (operací) převyšovat možnost klasického ručního zpracování. Do té doby banky mezi sebou komunikovali převážně pomocí dálnopisu. Postupem času byla potřeba vše zautomatizovat, každá banka používala svoji metodu a systém, díky čemuž docházelo k nedorozuměním. Skupina významných bank navrhla vytvořit systém založený na klíčových požadavcích a to společném jazyku a společném telekomunikačním systému mezi bankami. Systém SWIFT byl založen v květnu roku 1973 v Belgii a slouží hlavně k mezinárodnímu platebnímu styku. Jedná se o počítačově řízený systém pro dálkový přenos dat mezi bankami a dalšími finančními i nefinančními institucemi.

V rámci systému SWIFT má každá banka svůj kód, kterým se identifikuje. V roce 1977 byl systém SWIFT úspěšně uveden do provozu a všechny zakládající

země byly živě napojeny. Počet členských bank vzrostl na 586. V dnešní době banky používají k přenosu dat hlavně systém SWIFT. Dálnopis využívají už jen banky, které nejsou tak významné, nebo banky, které neprovádějí velké množství bankovních operací a pro něž by bylo napojení na SWIFT finančně náročné. Česká republika zrušila dálnopis už v roce 2008. Síť SWIFT je složena ze dvou středisek. Jedno se nachází v Evropě a další v USA. Obě dvě střediska jsou vzájemně propojena a každé současně slouží jako „sklad“ pro druhé středisko. Přenos dat se realizuje pomocí swiftových zpráv, které jsou charakteristické vysokým stupněm standardizace.

Na pozadí těchto organizací, kde hlavními hybateli jsou USA jako světové velmoci a finanční korporace vystupuje nutnost založení společnosti, která by hájila zájmy zemí, které by se chtěly stát významnými hráči na světovém kolbišti.

Vzniklo tak nové uskupení, kterému západní ekonomové nepředpovídali dlouhou budoucnost. Z původně nesourodé skupiny se BRICS postupně mění v úžeji spjatý blok, který svůj hospodářský potenciál chce využít i geopoliticky. Země BRICS.

3. ZEMĚ BRICS

Akronym BRIC značí čtyři země (Brazílie, Rusko, Indie, Čína), které by se mohly stát velmocemi světa. Už dnes má sdružení respekt celého ekonomického světa. V roce 2010 k sobě přijali další zemi – Jižní Afriku (JAR), jako zástupce celé Afriky na doporučení jednoho ze svých členů a to Číny, která si tím upevnila svůj vliv v této části světa. V užším výběru přitom byli Turecko, Indonésie, Mexiko či Jižní Korea. Z dnešního pohledu to byl dobrý výběr. Díky tomu se akronym rozšířil na BRICS.

Těchto 5 zemí zahrnuje více než 25 % světové pevniny, 40 % světové populace a kombinací HDP na 20 bilionů dolarů. Brazílie, Rusko, Indie, Čína a JAR produkují kolem 40 % pšenice, 50 % vepřového masa, více než 30 % drůbežního masa, a 30 % hovězího masa z celkového počtu na světě.

V alianci BRICS se nachází přibližně 32 % orné půdy z celého světa. Aliance BRICS přispěla do globálního hospodářského růstu více než 50 %. Podíl na světovém HDP zemí BRICS je 21,5 %, 16,1 % obrát, 10,8 % vojenské výdaje, 10,8 %, tradiční formy energie, aliance BRICS vlastní 36,3 % světových zlatých rezerv.

Brazílie je bohatá na zemědělské produkty (největší producent cukru, pomerančů a kávy na světě), vlastní nerostné suroviny. **Rusko** jako největší světový vývozce nerostných surovin (velké zásoby plynu a ropy), v sibiřské části Ruska málo neprobádané zdroje nerostů. **Indie** disponuje levnou intelektuální základnou a je to světový vývozce obilí. **Čína** je zdroj levné pracovní síly (vývoj ekonomik), vlastní přírodní zdroje v celém světě. **Jihoafriická republika** využívá přírodní zdroje (těžba uhlí, stejně jako zlato, platina a diamanty).

3.1 Index lidského rozvoje

Můžeme se také dočíst, že existuje několik klasifikací, jak členit státy. Většinou se klasifikace provádí podle HND (Hrubého národního důchodu), tento druh klasifikace používá světová banka a člení státy na ekonomiky s nízkým, středním a vysokým důchodem. Klasifikace se provádí každoročně a skupiny zemí se mohou rok od roku početně měnit. Jiný přístup klasifikace států podle ekonomického rozvoje používá Mezinárodní měnový fond. MMF rozlišuje dvě

skupiny, a to vyspělé ekonomiky a tzv. nové trhy a rozvojové ekonomiky. MMF také používá finanční kritéria, díky kterým se člení státy na čisté věřitele, čisté dlužníky a na vysoce zadlužené chudé země.

Další možností je **Indexu lidského rozvoje** (Human Development index). Používají se k tomu tři indikátory a to kvalita života, rozsah vzdělávacích příležitostí a hmotná životní úroveň. Díky HDI rozdělujeme státy na tři skupiny a to na státy s vysokým lidským rozvojem, na státy se středním lidským rozvojem a nakonec na státy s nízkým lidským rozvojem.

Země BRICS můžeme zařadit do dvou z těchto tří skupin a to Brazílie a Rusko patří mezi státy s vysokým lidským rozvojem a zbylé tři státy (Indie, Čína a JAR) patří do skupiny států se středním lidským rozvojem. Z tohoto pohledu se jeví tato nově založená skupina zemí jako lepší průměr HDI.⁶

3.2 Historie zemí BRICS

Chceme-li pochopit, kdy se začala formovat aliance BRICS, musíme se vrátit do historie. „Na začátku minulého století (1923) Lenin psal o konečném vítězství socialismu: "Výsledek boje závisí v konečném důsledku na tom, že Rusko, Indie a Čína jsou známy pro drtivou většinu populace." A na konci dvacátého století (1998) Jevgenij Primakov navrhl vybudovat strategický trojúhelník Moskva - Dillí - Peking, za což byl vyloučen ze strany pro jeho liberální politické oponenty a práce byla dočasně odstraněna.⁷

K pochopení významu aliance BRICS je třeba zapátrat v historii. V polovině dvacátého století byla vytvořena fašistická koalice Itálie, Německa, Japonska (tzv. OSA) podporovaná několika západními bankami, které aktivně přispěly k posílení tohoto uskupení. V roce 1941 v době napadení Sovětského svazu fašistickým Německem, byla vytvořena antifašistická koalice, Sovětský svaz, Spojené státy a Spojené království, i toto uskupení bylo aktivně financováno, často stejnými bankami.

⁶ Index Lidského rozvoje. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-06]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Index_lidského_rozvoje

⁷ Зачем России БРИКС? Русский Дом: Для тех, кто любит Россию! [online]. [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.russdom.ru/node/3882>

Výsledkem je globální finanční systém založený na jediné globální měně, americkém dolaru, který je stanoven ve zlatě. Proč Sovětský svaz neratifikoval dohodu o Bretton Woods, a pak odmítl „Marshallův plán“?⁸ Na to není jednoznačná odpověď. Svou úlohu sehrálo více faktorů. Porážkou fašismu vzniklo v Evropě mocenské vakuum, které se snažily obě supervelmoci zaplnit. Počáteční rozporné reakce vystřídal v Moskvě názor, že Spojené státy chtějí izolovat SSSR a zároveň ho připravit o podíl na vítězství ve druhé světové válce, tj. o mocenskou sféru vlivu ve východní a střední Evropě. Negativní odpověď Moskvy na nabídnutý projekt amerického státního tajemníka z roku 1947 vlastně znamenala završení rozpadu protihitlerovské koalice. Ministr Jan Masaryk, toho času vedoucí československé kulturní delegace v Oslu, na tiskové konferenci 21. června vyjádřil svůj osobní pozitivní postoj k Marshallovu plánu, pokud bude uskutečněný v celé Evropě. Byl však proti němu, jestliže by měl působit jako dělicí čára.⁹ V dalším období se Evropa rozdělila na východní komunistický a západní kapitalistický sektor. Zakládaly se uzavřené spolky a pakty. Po pádu komunismu nastal ve světě stav bezvlády i euforie, ale i chaosu. Sovětský svaz se rozpadl na národní státy a ty se staly snadnou kořistí nadnárodních korporací. Až měnou nejvyššího vedení v Rusku se začaly pomalu prosazovat změny. Jednou z podstatných změn je postupné vymanění se z nadvlády MMF a jemu podobných institucí. Vzniká potřeba nového ekonomického uskupení.

3.3 Přehled zemí BRICS

Země BRICS jsou nové a industrializované země, vyznačující se svými velkými, rychle rostoucími ekonomikami a významným vlivem na regionálních a globálních trzích. Hlavním bodem setkání těchto zemí, bylo najít prostředky, které by zaručily progres ekonomické situace a reformu finančních institucí. Světová populace zemí BRICS nyní činí 42 % světové populace, čtvrtinu světových přírodních zdrojů a podle různých odhadů 18 – 40 % světového HDP. Mezi Ruskem a Čínou byla uzavřena dohoda o obchodu v národních měnách. Všechny kroky, které byly uskutečněny, by mohly vést k tomu, že americký dolar, jako

⁸ Marshallův plán, oficiálně Plán evropské obnovy, byl plán USA přijatý Kongresem 3. dubna 1948 s cílem organizovaně zabezpečit americké úsilí pomoci poválečné Evropě. V důsledku odmítnutí ze strany zemí východního bloku byl plán omezený jen na západní Evropu.

⁹ Odmítnutí Marshallova plánu: Československá politika mezi Východem a Západem. Dějiny a současnost [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://dejinyasoucasnost.cz/archiv/2007/7/odmitnuti-marshallova-planu/>

takový ztratí svoji pozici hlavní měny ve světě. A to představuje globální vývoj světového hospodářského systému.

Rusko je vývozcem ropy. Čína má průmyslově výhodnější a levnější palivo, Čína je dnes jasný lídr na komoditních a finančních trzích. Čína je nyní na prvním místě, pokud jde o získávání státních dluhopisů USA. Rezervní fond Ruska také investoval do dluhopisů Spojených států i některých evropských zemí.

3.4 Časová posloupnost summitů zemí BRICS¹⁰

Historicky první setkání všech čtyř zemí BRIC se odehrálo v září roku 2006 v New Yorku. První diplomatická schůze (summit) se konala v Jekatěrinburgu. Jádrem tohoto setkání bylo najít prostředky ke zlepšení globální ekonomické situace, reforma finančních institucí a diskuze jak by země BRIC (aliance) mohla v budoucnu dobře spolupracovat.

Na tomto summitu se projednávalo také přijetí dohody o globální bezpečnosti potravin, hrozba globálního terorismu a spolupráce, mezinárodní obchod, atd. Na summitu se sešli hlavy států za Brazílii prezident Luiz Inácio Lula da Silva. Za Rusko prezident Dmitrij Medveděv, za Indii premiér Manmóhan Singh a za Čínskou lidovou republiku prezident Hu Jintao.¹¹

Druhý summit této skupiny BRIC(S) se konal v brazilském hlavním městě Brasília a to 16. dubna 2010. Několik dnů před oficiálním summitem BRIC(S), se odehrála setkání mezi jejími členy. Indie a Čína souhlasily se společnou spoluprací (místo konkurování si, se dohodly o vzájemném porozumění „místo je tu pro obě společnosti“). Souhlasily s poskytnutím lepšího vzájemného přístupu na trh produktů a podporu obchodu.

Dále se projednávaly aktuální problémy, hlavně Íránské jaderné zbraně a otázky týkající se globálního řízení. Čína ukázala ochotu stát se kladným partnerem v globálním vývoji, poté co se ukázal její raketový vzestup. „Rozsah a složitosti výzev, kterým Čína čelila v průběhu vývoje, jsou nesrovnatelné kdekoli jinde na světě a byly jen zřídka viděny v lidské historii. Musela vyvinout velké úsilí na dlouhou dobu. Čínští lidé trpěli hodně v novodobé historii a proto

¹⁰ BRICS Summit Reader: Special E-Newsletter [online]. In: [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <https://www.boell.de/sites/default/files/2014-07-brics-summit-special.pdf>

¹¹ UNIVERSITY OF TORONTO. BRICS Information Centre [online]. University of Toronto, © 2016 [cit. 2016-01-10]. Dostupný z: <http://www.brics.utoronto.ca/>

hodnota míru, stabilita, harmonie a svoboda je více než cokoli jiného“ pronesl prezident Číny.

Na samotném summitu BRIC(S), převzala iniciativu Indie a vyzvala k užší spolupráci v oblastech energetiky a bezpečnosti potravin. Mezi další důležité body bylo připojení nového člena Jihoafrické republiky. Také ve využití potenciálu dalších odvětví (obchod, investice, věda, technologie a infrastruktura). Hu Jintao řekl, že jejich zkušenosti můžou vést k růstu, které podpoří začlenění. „Jsme čtyři velké země s bohatými zdroji, velkým počtem obyvatel a rozmanitou společností“. Občané těchto 4 zemí očekávají spolupráci mezi těmito zeměmi a také sociální a ekonomický rozvoj. Tato skupina zahrnuje 2 z největších výrobců energie a 2 z největších spotřebitelů na světě.

Třetí summit skupiny BRICS se odehrál v Čínské lidové republice, ve městě Sanya, 14. května 2011. Na tomto zasedání převzal iniciativu čínský prezident s tím, že v rámci vize s názvem „21. století“ by se mělo jednat o mír, harmonii, spolupráci a vědecký rozvoj. Na tomto summitu se setkalo již 5 hlav států, po té co byla 18. února 2011 za člena přijata Jihoafrická republika.

Po proších volbách se účast trochu pozměnila. Za Brazílii je to prezidentka Dilma Rousseff. Za Rusko stále prezident Dmitrij Medveděv. Za Indii premiér Manmohan Singh. Za Čínskou lidovou republiku prezident Hu Jintao a za Jihoafrickou republiku prezident Jacob Zuma. Všech 5 zemí i nadále volá po reformě globálních měnových a finančních institucí.

Na tomto summitu se také probírala otázka terorismu a OSN. Všech 5 států BRICS vyzvalo OSN ke komplexní reformě, hlavně radu bezpečnosti. Čína podpořila Indii, Brazílii a Jihoafrickou republiku v získání členství v OSN. Skupina oznámila ukončení vzájemného obchodování v amerických dolarech a začala vydávat úvěry vůči sobě ve svých národních měnách. Tato smlouva byla podepsána každou národní bankou zemí BRICS. Toto rozhodnutí přispělo k posílení finanční spolupráce mezi zeměmi a hlavně rozšíření svých mezinárodních měn.

Pětice zemí se už po **čtvrté** sešla 29. března 2012 ve městě New Delhi (Indie). Přípravy na tento summit začaly soutěží o oficiální logo společnosti.

Vítězné logo bylo vyhlášeno 10. února 2012. Na tomto zasedání byla vytvořena Nová rozvojová banka.

Myšlenka na vytvoření banky přišla ze strany Indie na znamení upevnění síly a zvýšení vlivu v globálním rozhodování. Cílem této banky by mělo být rozvojové financování a infrastrukturní projekty v rozvojových a nejméně rozvinutých zemích, vydávání konvertibilních dluhopisů, které by mohly být koupeny centrálními bankami členských států.

Podle ekonomických expertů, tato banka umožní realizaci projektů regionálního rozvoje. Rozvojová banka by se mohla stát velmi silným finančním nástrojem pro zlepšení obchodních příležitostí a jako podpora k překonání finanční krize. Podle ekonomických expertů banka nebyla myšlena jako znamení k opuštění stávajících globálních finančních institucí, ale jako reakce na současné ekonomické potřeby.

Všech 5 členů BRICS by mělo mluvit jedním hlasem o důležitých otázkách, jako je reforma Rady bezpečnosti OSN. S cílem podpořit obchod v místních měnách, země BRICS podepsaly smlouvu o rozšíření úvěrových rámců v místní měně a potvrzení o náhradě amerického dolaru jako hlavní jednotky obchodu mezi zeměmi. Aby se ekonomiky BRICS sblížily, je potřeba aby všichni členové přistoupily k zahájení referenčních akciových indexových derivátů, umožňující investorům v jedné zemi BRICS vsadit na výkonnost akciových trhů bez měnového rizika dalších 4 členů.

Země BRICS odsoudily západ za nátlakovou taktiku na Írán. Varovaly proti vojenské intervenci západu v Sýrii. Proti vyprovokování války s Íránem, která by mohla mít katastrofální následky.

Indie a Čína navázaly Indicko-čínské přátelství a spolupráci ve všech oblastech života a k dosažení míru a prosperity v Asii i mimo Asii. Indie na toto reagovala s tím, že doufá v udržení vysoké úrovně spolupráce.

V pořadí již **pátý summit** se konal v Jihoafrické republice ve městě Durban a to 26. března 2013. Setkání se zúčastnily hlavy států členských zemí. Na summitu se diskutovalo o vytvoření rozvojové banky, usilovalo o dohodu o navýšení počátečního kapitálu.

Podle Afrického prezidenta, je summit příležitostí pro Jižní Afriku řešit ekonomické problémy, jako je vysoká nezaměstnanost. Dále uvedl, že "BRICS zvyšuje konkurenceschopnost Jižní Afriky." Za přítomnosti vůdců zemí BRICS byly podepsány dohody o spolupráci v oblasti "zelené ekonomiky", spolufinancování projektů v oblasti infrastruktury v Africe, a Deklarace o zřízení obchodní rady BRICS.

Před začátkem summitu se konal pracovní oběd vůdců Brazílie, Ruska, Indie, Číny a Jižní Afriky se zástupci podnikatelských kruhů. Ve stejný den, se představitelé BRICS setkali s africkými hlavami států. Během setkání, Vladimir Putin poznamenal, že aliance BRICS společně hájí práva a zájmy Afriky a dalších zemí s ekonomikou v procesu transformace, ve prospěch posílení jejich role a vlivu v globálním řízení, a to zejména v rámci mezinárodních finančních a ekonomických organizací.

Šestý summit se konal v brazilských městech Fortaleza a Brasília, 14. července 2014. Členské státy podepsaly dokument k vytvoření Nové rozvojové banky v hodnotě 100 miliard dolarů a rezervního fondu také v hodnotě 100 miliard dolarů, byla podepsána smlouva o spolupráci mezi BRICS a vývozními úvěrovými agenturami.

Nová rozvojová banka je určena k reprezentaci všech 5 členských zemí skupiny, sídlo banky bude v Šanghaji, první prezident bude Ind, první regionální kancléř banky bude sídlit v Johannesburgu, předseda rady guvernérů bude Rus a prvním předsedou představenstva bude Brazilec. Předsednictví bude na 5 let a vláda se bude měnit mezi zeměmi BRICS.

Smlouva o měnách, by měla fungovat na podobném principu jako Mezinárodní měnový fond. V případě potřeby, bude fond poskytovat finanční pomoc státům (členům BRICS), které mají problémy s platební bilancí. Jedná se o velmi vážný problém, takový náhlý pohyb kapitálu může vést ke vzniku problému s platební bilancí. Provozní kapitál, je podmíněn prostředky fondu devizových rezerv, měl by se pohybovat v hodnotě 100 miliard dolarů. Poplatek každé země, by měl odpovídat velikosti hospodářství. Pokud se nějaká ze smluvních stran rozhodne požádat o pomoc, musí odůvodnit svoji žádost.

Vytvoření nové rozvojové banky a devizových rezerv není cílem skupiny BRICS, ale pouze viditelným výsledkem spolupráce. José Alfredo Graça Lima řekl, že není absurdní hovořit už teď o zrodu nového mezinárodního finančního systému, který je srovnatelný s tím, který byl vytvořen v Bretton Woods v roce 1944. Na summitu BRICS Čínský prezident Si Ťin-pching oznámil, že Čína je ochotna zvážit rozšíření Šanghajské organizace pro spolupráci o Indii. Na tento summit byli pozváni vrcholní představitelé dalších států: Bolívie, Chile, Argentina, Kolumbie, Ekvádor, Guyana, Paraguay, Peru, Surinam, Uruguay a Venezuela.

Zatím poslední a to **sedmý summit**¹² BRICS se konal v ruském městě Ufa, 8. července 2015. Za Brazílii prezidentka Dilma Rousseff, za Rusko prezident Vladimir Putin, za Indii premiér Narendra Modi, za Čínskou lidovou republiku prezident Si Ťin-pching a za Jihoafrickou republiku prezident Jacob Zuma.

Na tento summit byly pozvány státy z Šanghajské organizace¹³ pro spolupráci a Eurasijského ekonomického svazu: Afghánistán, Arménie, Bělorusko, Írán, Kazachstán, Kyrgyzstán, Mongolsko, Pákistán, Tádžikistán a Uzbekistán.¹⁴ Potenciální členové do uskupení BRICS jsou Indonésie a Turecko. Mezi země, které by tam chtěly vstoupit, patří Egypt, Argentina, Nigérie, Sýrie, Bangladéš a Řecko.

Ruský ministr komunikací a masmédií Nikolaj Nikiforov navrhl, podporu informačních technologií a otevření svých trhů se zbytkem bloku za účelem zpochybnění monopolu USA v tomto odvětví. Všechny země BRICS mají zájem o spolupráci v oblasti informačních a komunikačních technologií. Každý stát skupiny BRICS má jisté výhody v určité oblasti informačních a komunikačních technologiích. Právě v dnešní době jsou IT silou ekonomického růstu pro všechny země a to bez výjimek.

¹² Основные итоги саммитов БРИКС и ШОС в российской Уфе. Actualitati.md [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://actualitati.md/ru/analitika/osnovnye-itogi-sammitov-briks-i-shos-v-rossiyskoy-ufe>

¹³ Владимир Путин подвёл итоги саммитов БРИКС и ШОС Оригинал новости RT на русском [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <https://russian.rt.com/article/102740>

¹⁴ Саммиты БРИКС и ШОС в Уфе: итоги. Экономические термины [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://economtermin.ru/jekonomicheskie-terminy/mezhdunarodnye-otnoshenija/617-sammity-briks-i-shos-v-ufe-itogi.html>

Summity ve městě Ufa neukazují západu jen filozofii nového řádu, ale i praktické kroky k dosažení společných cílů. Podle Putina se summity staly vážným krokem v rozvoji mnohostranné spolupráce mezi zeměmi, jež se summitu účastnily. Během dvou dnů, došlo k celé řadě bilaterálních kontaktů.

Putin oznámil klíčové dokumenty summitů: Akční plán, Ufa deklarace a Strategie hospodářského partnerství, které obsahují konkrétní dohody o rozvoji asociací, posílení mezinárodního postavení, poskytnutí komplexní odpovědi na prohlubující se koordinaci zahraniční politiky, rozšíření obchodu, investic a technologií. Dále prezident Ruska doporučil, aby co nejdříve byly zahájeny schvalovací procesy programu spolupráce v boji s terorismem a separatismem.

Ufa deklarace obsáhla skoro všechnu geografii světových konfliktů a vyjádřila připravenost zemí, jak se vypořádat s teroristickými hrozbami a postavila mimo zákon skupinu Islámský stát, drogy a korupci. Hlavy zemí skupiny BRICS dále odsoudily sankce a vojenské intervence, což podporuje ruskou pozici vzhledem k ukrajinskému problému.

Závěrem lze konstatovat, že summity přispěly k upevnění vnitřních vztahů jednotlivých států, co se týká vnějšího postoje k terorismu, korupci a drogám. Koordinace zahraniční politiky k odstranění monopolu USA jako „četníka“ celého světa. Poslední informace z války v Sýrii, nedávné provokační cvičení v Jihočínském moři, situace v kavkazských republikách naznačují, že tento proces již započal. Státy uskupením koordinují svoji zahraniční politiku, tak aby naplnily požadavky jednotlivých summitů. Prohlubuje se spolupráce ve vojenské oblasti jednotlivých států, kdy Indie úzce spolupracuje s Ruskem při vývoji a výrobě vojenské techniky.

4. ČLENSKÉ ZEMĚ BRICS

4.1 Brazílie

Mezi zakládající země BRICS patří Brazílská federativní republika (Brazílie). Jako jediná ze členů, leží v jižní Americe. Brazílie je největší a zároveň nejlidnatější stát Jižní Ameriky. Státním zřízením tohoto státu je prezidentská federativní republika. Jako jediná ze zemí má za prezidenta ženu (Dilma Rouseff). Na severu sousedí s Francouzskou Guyanou, Surinamem, Venezuelou a Kolumbií, na západě s Peru, Bolívií a Paraguají, na jihu s Argentinou a Uruguayí. Brazílie byla v minulosti největší kolonií Portugalska a portugalština je zde úřední jazyk. Největším městem s 10 milióny obyvatel je São Paulo.

Brazílie je největším a nejvýznamnějším státem celého kontinentu a šestou největší ekonomikou světa. Je to průmyslově-zemědělský stát s obrovským nerostným bohatstvím. Na území Brazílie se rozkládá největší tropický deštný les na světě – Amazonský prales. Má množství rozsáhlých ložisek nerostných surovin. Těží se zde většina železných a neželezných rud, drahých kovů. Mezi nejdůležitější průmyslové odvětví patří strojírenství, hutnictví, petrochemie, chemie a dřevozpracující průmysl. Vodní elektrárny dodávají do sítě 92% vyrobené energie. Více jak polovinu země zaujímají lesy, na orné půdě převládá monokulturní velkovýrobní plantážnictví. Nejdůležitějšími pěstovanými plodinami jsou káva, sisal a pomeranče, ve sklizni těchto plodin zaujímá země 1. místo na světě, rovněž cukrová třtina, maniok, banány, kakao, fazole, sója a oříšky kešu.

Má bohatý cestovní ruch, zemi ročně navštíví až 5 milionů turistů. Nejznámějším lákadlem je karneval v Rio de Janero, mořská pláž Copacabana a také obrovská socha Krista Spasitele tyčícího se na kopci Corcovado nad městem Rio de Janero. Město se pyšní největším stadionem na světě Macarana.

Podél pravých přítoků řeky Amazonky od východu k západu je vystavěná silnice zvaná Transamazonica. Hlavním smyslem stavby bylo propojit dopravně regiony mezi sebou a také se sousedními státy Peru a Ekvádorem.¹⁵

¹⁵Brazílie. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Brazílie>

Brazílie (Brazilská federativní republika)

Hlavní město: Brasília

Rozloha: 8 511 965 km² (5. největší na světě)

Počet obyvatel: 201 032 714

Státní zřízení: prezidentská federativní republika

Prezident: Dilma Rousseffová

Měna: Real

HDI: 0,813

HDP/obyv.: 10 800 USD (78. na světě, 2010)

Obrázek I: Poloha a vlajka Brazílie

Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Brazílie>

Největší stát Jižní Ameriky, ve východní a střední části světadílu. Délka pobřeží je 7.491 km. Východní a jihovýchodní území zabírá Brazilská vysočina, na severu oddělená Amazonskou nížinou od Guyanské vysočiny. Převládají zvlněné paroviny, z nichž vystupují izolovaná pohoří nebo stolové hory. Rozsáhlá Amazonská nížina s hustou říční sítí a tropickými deštnými lesy. Značná urbanizace. Pěstování plodin tropického a mírného pásma. Extenzivní živočišná výroba. Významná těžba rud železa, cínu a manganu, bauxitu a diamantů. Strojírenský, metalurgický a chemický průmysl, zejména na jihovýchodě země.

Federativní republika s prezidentským systémem. Prezident volen všelidovým hlasováním na 5 let.¹⁶

Brazílie je jeden z prvních zakladatelských států zemí BRICS, kam dále patří Rusko, Indie, Čína a Jihoafrická republika. Brazílie je rozvojová země s rostoucí ekonomikou. Co se týče počtu obyvatel, od roku 1955, kdy Brazílie měla 62,903,025 obyvatel, se rozrostla na neuvěřitelných 203,657,210 obyvatel v roce 2015. Počet obyvatel Brazílie činí 2,85% z celkového počtu obyvatelstva ve světě. Což znamená, že každý 35 člověk na světě (planetě) pochází z Brazílie.¹⁷

Tabulka 1: Počet obyvatel Brazílie 1955 - 2015

Rok	Počet obyvatel	Hustota (obyv./km ²)	Urbanizace %	Světová populace
2015	203,657,210	24	86	7,324,782,225
2014	202,033,670	24	85	7,243,784,121
2010	195,210,154	23	84	6,916,183,482
2005	186,142,403	22	83	6,514,094,605
2000	174,504,898	20	81	6,127,700,428
1995	161,890,816	19	78	5,741,822,412
1990	149,648,341	18	74	5,320,816,667
1985	136,223,043	16	70	4,863,601,517
1980	121,740,438	14	65	4,449,048,798
1975	108,219,657	13	61	4,071,020,34
1970	96,060,361	11	56	3,691,172,616
1965	84,379,369	10	51	3,329,122,479
1960	72,775,883	9	46	3,026,002,942
1955	62,903,025	7	41	2,761,650,981

Zdroj: <http://www.worldometers.info/world-population/brazil-population/>, vlastní zpracování

Na další tabulce, se můžeme podívat, jaká je předpověď, vývoje počtu obyvatel. Jedná se o roky 2020 – 2050. S počtem obyvatel také úzce souvisí nezaměstnanost. V Brazílii se míra pracovní síly počítá podle procenta osob v produktivním věku, jedná se buď o zaměstnané, nebo nezaměstnané lidi ale v danou chvíli si hledají práci.

¹⁶ Zeměpis světa: Ottova encyklopedie. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010, s. 149-150. ISBN 978-80-7360-961-0.

¹⁷ Brazil Population [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.worldometers.info/world-population/brazil-population/>

Tabulka 2: počet obyvatel v Brazílii - předpověď

Rok	Počet obyvatel	Hustota (obyv./km ²)	Urbanizace %	Světová populace
2020	211,101,686	25	87	7,716,749,042
2025	217,518,873	26	88	8,083,412,759
2030	222,748,294	26	88	8,424,937,474
2035	226,708,753	27	89	8,743,446,952
2040	229,402,979	27	90	9,038,687,151
2045	230,859,945	27	90	9,308,438,178
2050	231,120,024	27	91	9,550,944,891

Zdroj: <http://www.worldometers.info/world-population/brazil-population/>, vlastní zpracování

V dnešní době je Brazílie sedmou největší ekonomikou světa, největší ekonomikou Latinské Ameriky a byla jednou z několika nejrychleji rostoucích ekonomik světa. Hlavně díky jeho exportnímu potenciálu. Ekonomika země je poháněna, díky svým přírodním zdrojům a různorodému zemědělství. Přispěla k tomu také rostoucí domácí poptávka, kvalifikovaná síla, která je stále častější a vědecký a technologický rozvoj, které přilákaly přímé zahraniční investice. Nic méně se v Brazílii najdou i překážky hospodářského rozvoje, jako je byrokracie, korupce a slabá infrastruktura.

Spotřebitelské ceny Brazílie vzrostly na 10,5 %. Jedná se o největší nárůst inflace od roku 2003, kdy inflace dosáhla 11,2 %. Země se potýká s vysokou inflací od poloviny roku 2004 kvůli vládním zvýšením daně, jejichž cílem je vyrovnání celkového rozpočtu, zatímco skutečný rozpočet klesl asi o 46% USD. V Brazílii, složky indexu spotřebitelských cen jsou: potraviny, nápoje, doprava, bydlení, zboží pro domácnosti, zdravotní péče, osobní výdaje, oblečení, komunikace a vzdělávání. Vývozní ceny v Brazílii, odpovídají změně v cenách zboží a služeb, které byly prodány obyvateli Brazílie zahraničním zákazníkům. Exportní ceny, jsou ovlivněny směnným kurzem.

Brazílie má hospodářství zaměřené na vývoz, v závislosti na přepravě surovin a meziproduktů. Brazílie od roku 2011 vyváží fazolky, kukuřici, hovězí maso, železo, měď, rudy, automobily, ropu, kávu, bavlnu. Dále vyváží: potravinářské výrobky asi 10%, paliva a maziva asi 8,5%, mobilní zařízení asi 5%. Mezi hlavní vývozní partnery patří bezpodmínečně Čína, Spojené státy

a Argentina.¹⁸ Mezi hlavní import Brazílie patří: suroviny a meziprodukty asi 45%, kapitálové zboží asi 22%, palivo a mazivo asi 16%, zboží krátkodobé spotřeby asi 10% a potravinářské výrobky asi 3%. Mezi hlavní dodavatele Brazílie patří: Evropská unie, Čína, Spojené státy a Argentina.¹⁹

Po 2. sv. válce byl v Brazílii obnoven demokratický režim a zaveden liberálně ekonomický a politický režim. Nadhodnocený měnový kurz, který byl zaveden v roce 1945, zůstal pevný až do roku 1953. Poté došlo ke krizi platební bilance a celkově ke zpomalení vývoje ekonomiky. Jak uvádí E. Cihelková (2009:216-218): *„v první polovině 50. let se pak vláda v předsvědčení, že rychlý hospodářský růst může nastat jen po provedení zásadní strukturální proměny celé ekonomiky, rozhodla otevřeně aplikovat importně substituční hospodářskou politiku s důrazem na rychlou domácí industrializaci“*. Významným prvkem politiky byla přísná kontrola zahraničních platebních operací, zajišťující ochranu vybraným segmentům domácího průmyslu a měla zajistit dostupnost importovaných vstupů a technologií. Zvláštní pozornost byla věnována určitým odvětvím. Která byla důležitá pro hospodářský růst země. Jednalo se zejména o těžké strojírenství, chemický průmysl, výrobu cementu, hliník a celulózu, automobilový průmysl a ocelářství. Jak uvádí E. Cihelková (2009:216-218): *„základním tahounem silného růstu byl průmyslový sektor, jehož produkce ve stejném období rostla o více než 9%, zatímco zemědělská produkce rostla o pouhých 4,5%. V průběhu 60. let se do popředí hospodářské politiky vlády dostaly tři základní cíle: kontrola inflace, postupné odstranění extrémní chudoby a zajištění vysokého ekonomického růstu“*. V roce 1973 ekonomika Brazílie byla skrze cenu ropy zasažena, což vedlo k dalšímu zhoršení obchodní bilance země. Brazílie si udržela vysoké tempo růstu i v 70. letech. Jak uvádí E. Cihelková (2009:216-218): *„v roce 2001 došlo ke zpomalení růstu vlivem zvýšení úrokových sazeb centrální bankou, domácí energetické krize a také hospodářského kolapsu a státního bankrotu v sousední Argentině“*. A v roce 2002 vláda požádala o přechodný úvěr IMF. Tento úvěr byl podmíněn řadou reforem, např. penzijní, daňový a právní systém. I tak tato země představuje pro světovou ekonomiku velký potenciál budoucího rozvoje.

¹⁸ Zeměpis světa: Ottova encyklopedie. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010, s. 782-783. ISBN 978-80-7360-961-0.

¹⁹ Brazil Indicators [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com/brazil/indicators>

4.2 Rusko

Mezi další zakládající země BRICS patří Ruská federace (Rusko). Jedná se o největší stát světa. Rozprostírá se na většině východní Evropy a téměř celou severní Asii. Rusko je se svým počtem obyvatel (146,1 milionů) 9. nejlidnatější zemí světa. Státním zřízením tohoto státu je federativní poloprezidentská republika. Jejím prezidentem je Vladimir Vladimirovič Putin. Od severozápadu sousedí s Norskem, Finskem, Estonskem, Lotyšskem, Běloruskem, Ukrajinou, Gruzii, Ázerbájdžánem, Kazachstánem, Čínou, Mongolskem a Severní Koreou. Díky Kaliningradské oblasti sousedí s Litvou a Polskem. Ruské Kurilské ostrovy se nacházejí nedaleko Japonska a z ruské Čukotky je blízko k Aljašce. Rusko protíná devět časových pásem. Administrativní členění Ruska je 84 samosprávných celků a z toho 22 republik. Úředním jazykem je ruština, ale jsou uznávány regionální jazyky jednotlivých menšin.

Ruská ekonomika je jednou z 10 největších ekonomiky světa. Má největší zásoby přírodních zdrojů nerostných surovin, ropy, zemního plynu, dřeva a pitné vody. Pohoří Ural tvoří přírodní hranici mezi evropským Ruskem a asijskou částí. Mnoho míst (23) patří do světového dědictví UNESCO, 40 biosferických rezervací UNESCO, 41 národních parků a 101 přírodních rezervací. Na východ od Uralu se nachází Západosibiřská rovina, kde protékají veletoky, jako je Ob, Irtyš a Jenisej. Na severovýchodě se nachází jezero Bajkal, který funguje jako největší zásobárna sladké vody na světě. Rusko obklopují tři světové oceány: Severní Ledový, Atlantský a Tichý oceány. Je to obrovská země s rozdílnými klimatickými oblastmi.

Rusko má v současné době 8 nejsilnější ekonomiku světa. Mezi hlavní rostlinnou a živočišnou výrobu patří: brambory, ječmen, pšenice, luštěniny, cukrová řepa, vepřové, drůbeží a skopové maso a rybolov. Hlavními těžebními surovinami patří zemní plyn, ropa, hnědé uhlí a nikl. Také má velké zásoby zlata, diamantů a titanu. Ruský plynárenský gigant Gazprom je největší firmou na světě, zabývající se těžbou plynu.²⁰

²⁰ Rusko. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Rusko#Geografie>

Rusko (Ruská federace)

Hlavní město: Moskva

Rozloha: 17 128 426 km² + Krym (1. na světě)

Počet obyvatel: 147 519 700

Státní zřízení: federativní prezidentská republika

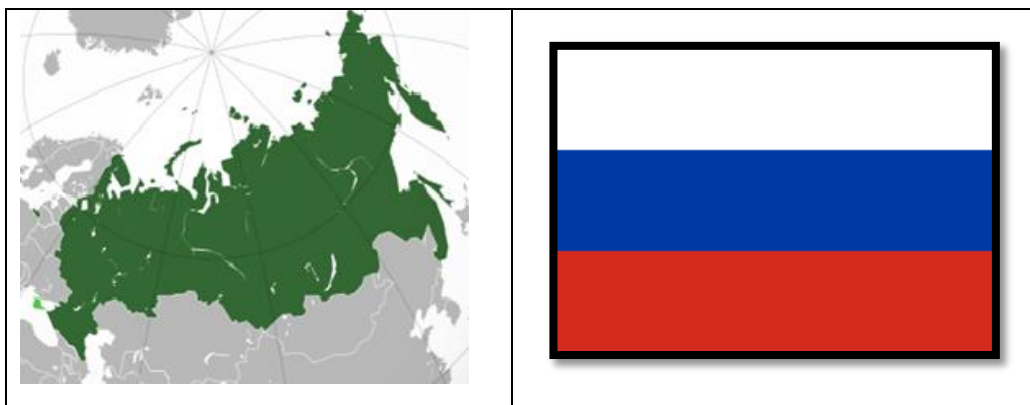
Prezident: Vladimir Putin

Měna: Rubl

HDI: 0.788

HDP/obyv.: 23 501 USD (43. na světě, 2012)

Obrázek II: Poloha a vlajka Ruska

Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Rusko>

Stát ve východní Evropě a na severu Asie, největší země světa. Délka pobřeží 37.653 km. Území se rozkládá v časových pásmech. Téměř celou evropskou část zabírá Východoevropská nížina s rozsáhlými vrchovinami. Z Kumsko-Manyčské sníženiny na jihu vystupuje pohoří Kavkaz. Evropu a Asii odděluje pásmo pohoří Ural, na východě na něj navazuje bažinatá Západosibiřská nížina a Středosibiřská plošina. Na jihu, jihovýchodě a východě asijské části se zvedá několik vrchovin a horských pásem (Altaj, Jabloňový hřbet, aj.). Převážná většina území odvodňována do Severního ledového oceánu (Ob, Jenisej, Lena). Největší řeka evropské části je Volha, teče do Kaspického moře. Z řek v úmoří Atlantského oceánu nejvýznamnější Don a Něva. Do Tichého oceánu ústí řeka Amur. Značné množství jezer, největší Kaspické moře, nejhlubší Bajkal. Podnebí kontinentální, zonálně uspořádané (od arktického na severu téměř

subtropické v okolí Soči), na Sibiři drsné – více než padesátistupňové mrazy. V Murmanskú díky teplému Golskému proudu moře nezamrzá, ve Vladivostoku dosahuje vliv monzunu. Zemědělství kvůli nepříznivému klimatu omezeno na osminu rozlohy území. Pěstování pšenice, ječmene, ovesa, brambor, slunečnice, cukrovky, lnu, ovoce a zeleniny. Chov skotu, ovcí, prasat a koní. Významný rybolov.

Populaci tvoří přes 100 národů a národností, naprostou většinu mají Rusové. Z národnostních menšin nejpočetnější Tataři, Ukrajinci, Čuvaši a Baškírové.

Tabulka 3: Počet obyvatel Ruska 1955 - 2015

Rok	Počet obyvatel	Hustota (obyv./km ²)	Urbanizace %	Světová populace
2015	142,098,141	8	75	7,324,782,225
2014	142,467,651	8	74	7,243,784,121
2010	143,617,913	8	74	6,916,183,482
2005	143,932,966	8	73	6,514,094,605
2000	146,762,881	9	73	6,127,700,428
1995	148,602,147	9	73	5,741,822,412
1990	148,148,752	9	73	5,320,816,667
1985	143,524,125	8	72	4,863,601,517
1980	138,535,754	8	70	4,449,048,798
1975	134,134,567	8	66	4,071,020,434
1970	130,357,806	8	62	3,691,172,616
1965	126,679,945	7	58	3,329,122,479
1960	120,057,109	7	54	3,026,002,942
1955	111,555,224	7	49	2,761,650,981

Zdroj: <http://www.worldometers.info/world-population/russia-population/>, vlastní zpracování

Zásoby dřeva v sibiřské tajze jsou nejvyšší na světě. Surovinově soběstačná země. Velmi významná těžba ropy, zemního plynu, černého a hnědého uhlí. Ložiska železné rudy, barevných a vzácných kovů, diamantů. Dominantní postavení na trhu s palladiem. V průmyslových odvětvích vyniká výroba zbraní, dopravních prostředků, textilu, umělých hnojiv, plastů, zpracování ropy a dřeva. Federativní republika s prezidentským volebním systémem. Hlavou státu

prezident volený všelidovým hlasováním na 4 roky. V čele vlády stojí premiér, kterého navrhuje prezident Státní dumě ke schválení.²¹

Rusko patří k iniciátorům založení zemí BRICS, kam dále patří Brazílie, Indie, Čína a Jihoafrická republika. Rusko je rozvojová země s rostoucí ekonomikou. Co se týče počtu obyvatel, od roku 1955, kdy Rusko mělo 111,555,224 obyvatel, se rozrostlo na neuvěřitelných 142,098,141 obyvatel v roce 2015. Počet obyvatel Ruska činí 2,06% světové populace, což znamená, že každý 49 člověk na planetě je obyvatelem Ruska.²² V Rusku se míra pracovní síly počítá podle procenta osob v produktivním věku, kteří jsou buď zaměstnaní, nebo nezaměstnaní ale hledají si práci.

Tabulka 4: Počet obyvatel Ruska - předpověď

Rok	Počet obyvatel	Hustota (obyv./km ²)	Urbanizace %	Světová populace
2020	140,010,809	8	75	7,716,749,042
2025	136,967,360	8	76	8,083,412,759
2030	133,556,108	8	78	8,424,937,474
2035	130,200,447	8	79	8,743,446,952
2040	127,004,585	7	80	9,038,687,151
2045	123,942,885	7	81	9,308,438,178
2050	120,896,083	7	82	9,550,944,891

Zdroj: <http://www.worldometers.info/world-population/russia-population/>, vlastní zpracování

V dnešní době Rusko patří mezi největší země světa a je pátou největší ekonomikou. Rusko je bezesporu největším producentem ropy, na světové úrovni, také zemního plynu a niklu. Mezi nejdůležitější sektory, patří energetický, který přispívá až 25% HDP. Po zotavení z prudkého poklesu, díky finanční krizi roku 2009, se ekonomika opět ocitla pod tlakem, díky západním sankcím, a také díky vojenským intervencím na Ukrajině v roce 2014.

Rusko dováží potraviny, farmaceutika, textil, obuv, plasty a optické přístroje. Mezi hlavní dovozní partnery patří: Čína, Německo, Spojené státy a Itálie. Z vývozních komodit je to hlavně ropa a ropné výrobky, zemní plyn, nikl,

²¹ Zeměpis světa: Ottova encyklopedie. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010, s. 782-783. ISBN 978-80-7360-961-0.

²² Russia Population [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.worldometers.info/world-population/russia-population/>

palladium, železo, chemikálie, automobily, vojenské vybavení a dřevo. Mezi hlavní vývozní partnery jsou: Čína, Německo, Nizozemsko a Itálie.

Spotřebitelský index zahrnuje oděvy, obuv, bydlení, vodu, elektřinu, plyn a jiná paliva, volný čas a kulturní aktivity, alkoholické nápoje, tabákové výrobky, domácí spotřebiče. Dále vzdělání, hotely, restaurace a další zboží a služby.²³

Podle dostupných informací vývoj ruské ekonomiky začal až v 90. letech 20. století, kdy se Rusko vydalo cestou transformačního procesu. Rusko chtělo přejít z centrálně plánované ekonomiky na tržní ekonomiku, jehož přechod byl podmíněn liberalizací cen a měnového kursu, stabilizací ekonomického vývoje a privatizací společností. 17. srpna roku 1998 bylo Rusko nuceno vyhlásit „pozastavení splácení domácího dluhu“ a také uvolnit kurs rublu. Můžeme říct, že Rusko se stalo první zemí, která musela přistoupit k tzv. defaultu. Vladimír Putin, který byl od roku 2000 prezidentem Ruské federace, snažil se využít vhodného období oživení ruské ekonomiky k prosazení řady strukturálních reforem. Jak uvádí E. Cihelková (2009:219) *„vzhledem k tomu, že v 90. letech nehrály zahraniční investice do ruské ekonomiky velkou roli a většina ruských podniků se nacházela v kritické situaci, úroveň investic prudce klesala až do roku 1999. Oficiální míra nezaměstnanosti se zvýšila z 4,9% v roce 1992 na 11,7% v roce 1999, ale neoficiální odhady se pohybují mnohem výše“*. *„Dnes představuje Rusko jednu z nejperspektivnějších ekonomik a jeho úloha bude ve světové ekonomice i nadále pravděpodobně narůstat“*.

²³ Russia Indicators [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com/russia/indicators>

4.3 Indie

Jako třetí zakládající zemí BRICS je Indická republika (Indie). Indie je sedmou největší zemí na světě a zároveň druhou nejlidnatější zemí světa. Rozkládá se na indickém subkontinentu v jižní Asii. Státním zřízením tohoto státu je federativní parlamentní republika. Prezidentem Indie je Pranab Mukherdží. Na východě hraničí s Bangladéšem a Barmou. Na severu a severovýchodě leží Čína, Bhútán a Nepál. Na severozápadě je Pákistán. Indii omývá Indický oceán. Úředním jazykem Indie je angličtina a hindština.

Indie má velké přírodní bohatství. Díky úrodné půdě dobrému klimatu jsou zde dobré podmínky pro pěstování velkého množství zemědělských surovin. Ale i tak mnoho obyvatel žije v chudobě, což je zapříčiněno občasnými přírodními katastrofami, jako jsou krutá sucha, zemětřesení a povodně.

Mezi nejvýznamnější pěstované plodiny jsou rýže, bavlna, juta, moruše, obiloviny (hlavně pšenice a proso), subtropické a tropické ovoce (banány, citrusy), fazole, mango, ořechy, čajovník, sezamová semínka. Indie se snaží o rozvoj zaostalých oblastí země, a to tím, že přenáší továrny do méně obydlených oblastí Indie s úmyslem podpořit podnikatelskou infrastrukturu a navýšit pracovní místa. Vedle tradičních výrobků bavlny a hedvábí, se vyrábějí těžké stroje a elektrické zboží. Díky bohatým ložiskům ropy a uhlí, poskytují energii továrním a vyrábějí více jak polovinu elektrické energie, spotřebovanou v zemi. V posledních letech se zvýšil význam služeb, čím dál více lidí pracuje v cestovním ruchu, bankovníctví a spojích. Indové jsou velmi úspěšní v oblasti IT. Od roku 1969 patří mezi státy s vesmírným programem a od roku 2008 i mezi státy co dokáží zvládnout přistání sondy na měsíci.

India měla bohaté a unikátní kulturní dědictví a dokázala si zachovat své tradice během historie i přes přebírání nových zvyků, tradic a myšlenek zároveň od útočníků i imigrantů. Množství zvyků, jazyků a monumentů je důkazem vzájemného míchání se vlivů během staletí. Například slavný Tádžmahal je příkladem islámem inspirované architektury, která byla zděděna po Mugalech.²⁴

²⁴ Indie. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Indie>

Indie (Indická republika)

Hlavní město: Nové Dillí

Rozloha: 3 287 590 km² (7. na světě)

Počet obyvatel: 1 210.000.000

Státní zřízení: parlamentní republika

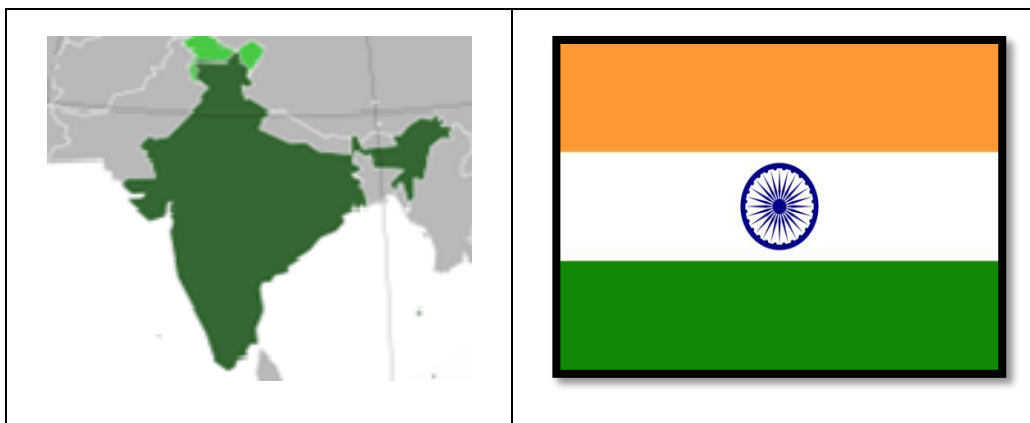
Prezident: Pranab Mukherdží

Měna: indická rupie

HDI: 0,609

HDP/obyv.: 4,000 USD

Obrázek III: Poloha a vlajka Indie

Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Indie>

Stát na poloostrově Přední Indie, součástí též souostroví Lakadivy v Indickém oceánu a Andamany a Nikobary v Bengálském zálivu. Délka pobřeží 7.000 km. Střední a jižní část vyplněna vulkanickou Dakšinskou plošinou, lemována poměrně strmými pohořími, Západním Ghátem na západě, východním Ghátem na východě. Na severozápadě suchá planina s pouští Thár. Na severu za úrodnou Indoganžskou nížinou, soustava Himaláje, od Kašmíru po Ásám. Z Himaláje stéká Ganga a další mohutné toky. Podnebí tropické, monzunové, do značné míry ovlivněné polohou a nadmořskou výškou. Značné rozdíly mezi suchou zimou, vlhkým a horským létem, jih je teplý. Jedna z nejhustěji osídlených a nejlidnatějších zemí světa. Značný počet negramotných, složité etnické poměry. Velký vliv na obyvatelstvo mají různá náboženství. Majoritní náboženství je zde hinduismus a islám.

V Indii se míra pracovní síly počítá podle procenta osob v produktivním věku, kteří jsou zaměstnaní, nebo nezaměstnaní ale práci si hledají. Populace v Indii činí 18% z celkového počtu obyvatel na světě, což znamená, že každý 6. člověk na planetě pochází z Indie.²⁵

Tabulka 5: Počet obyvatel Indie 1955 - 2015

Rok	Počet obyvatel	Hustota (obyv./km ²)	Urbanizace %	Světová populace
2015	1,282,390,303	390	33	7,324,782,225
2014	1,267,401,849	386	32	7,243,784,121
2010	1,205,624,648	367	31	6,916,183,482
2005	1,127,143,548	343	29	6,514,094,605
2000	1,042,261,758	317	28	6,127,700,428
1995	955,804,355	291	27	5,741,822,412
1990	868,890,700	264	26	5,320,816,667
1985	781,736,502	238	24	4,863,601,517
1980	698,965,575	213	23	4,449,048,798
1975	622,232,355	189	21	4,071,020,434
1970	555,199,768	169	20	3,691,172,616
1965	497,952,332	151	19	3,329,122,479
1960	449,595,489	137	18	3,026,002,942
1955	408,973,604	124	18	2,761,650,981

Zdroj: <http://www.worldometers.info/world-population/india-population/>, vlastní zpracování

Tabulka 6: Počet obyvatel Indie - předpověď

Rok	Počet obyvatel	Hustota (obyv./km ²)	Urbanizace %	Světová populace
2020	1,353,305,278	412	35	7,716,749,042
2025	1,418,744,193	432	37	8,083,412,759
2030	1,476,377,903	449	40	8,424,937,474
2035	1,525,369,019	464	43	8,743,446,952
2040	1,565,508,908	476	46	9,038,687,151
2045	1,596,876,531	486	49	9,308,438,178
2050	1,620,050,849	493	52	9,550,944,891

Zdroj: <http://www.worldometers.info/world-population/india-population/>, vlastní zpracování

Nejrozšířenější plodinou je rýže, dále se pěstuje pšenice, proso, čajovník, jutowník, sezam, banánovník a koření. Produkce luskovin největší na světě.

²⁵ India Population [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.worldometers.info/world-population/india-population/>

Živočišná výroba má menší význam. Rybolov, těžba dřeva. Nerostné bohatství značné. Dostatek černého uhlí, rud železa a barevných kovů (titan, mangan, chrom, olovo i zinek). Těží se i zlato, stříbro, drahokamy, důležité je dobývání grafitu, slídy, fosfátů a kamenné soli. Zastoupena všechna odvětví průmyslu. Značný nárůst vývoje počítačového softwaru. Federativní republika s parlamentním systémem. Hlavou státu prezident volený nepřímou sborem volitelů na 5 let.²⁶

Indie má desátou největší ekonomiku světa. A zároveň je druhým největším státem světa. V Indii se HDP (tempo růstu) měří pomocí očištěné hodnoty zboží a služeb vyprodukované indickou ekonomikou v průběhu čtvrtletí. V Indii služby patří, mezi nejrychleji rostoucí odvětví indického hospodářství, např.: obchod, hotely, doprava a komunikace, financování, pojištění, nemovitosti a služby. Veškeré služby činí více než 60 %. Zemědělství, lesnictví a rybnářství tvoří asi 12 % produkce. Výroba představuje 15 % HDP. Dalších 8 % konstrukce. A zbylých 5 % představuje hornictví, elektřinu, plyn, vodu.

Jako hlavní měřítko inflace byl index spotřebitelských cen, který v roce 2013 nahradil index velkoobchodních cen. Mezi nejvýznamnější kategorie v ISC jsou potraviny a nápoje. Bydlení, doprava a komunikace, palivo a světlo, oblečení a obuv, lékařská péče, vzdělávání.

V poslední době se Indie dostala mezi jedny z největších vývozců produktů z ropy v Asii. Země dále vyváží: strojírenské zboží, chemické a farmaceutické produkty, drahokamy a šperky, zemědělské a další výrobky, textil, oblečení. Mezi hlavní exportními partnery jsou: Spojené Arabské Emiráty, Spojené státy, Singapur, Čína, Hong Kong, Nizozemsko.

Indie je závislá na dovozu ropy, dále dováží: zlato, stříbro, strojní zařízení, elektronické zboží, perly, drahokamy, a polodrahokamy. Mezi hlavní importními partnery jsou: Čína, Spojené Arabské Emiráty, Saúdská Arábie, Švýcarsko, Spojené státy.²⁷

²⁶Zeměpis světa: Ottova encyklopedie. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010, s. 367. ISBN 978-80-7360-961-0.

²⁷India Indicators [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com/india/indicators>

4.4 Čína

Nejlidnatější stát světa, také největší asijský stát a čtvrtý největší stát světa. To je další ze zakládajících zemí společenství BRICS. Zaujímá rozlehlé území ve východní Asii až k Tichému oceánu. Státním zřízením tohoto státu je komunistická republika s vládou jedné strany. Prezidentem této země je Si Ťin-pching. Úředním jazykem je čínština. Čína sousedí s těmito státy: Indie, Pákistán, Afghánistán, Tádžikistán, Kyrgyzstán, Kazachstán, Rusko, Mongolsko, Severní Korea, Vietnam, Laos, Myanmar, Bhútán a Nepál. Další sousedé jsou odděleni mořem – je to Japonsko, Jižní Korea, Filipíny, Brunej, Indonésie a Malajsie. Jižní a východní hranici obklopuje Žluté, Východočínské a Jihočínské moře, které jsou součástí Tichého oceánu.

V Číně bývají studené zimy a horská léta se srážkami. Hlavní město Šanghaj se nachází ve východní oblasti střední Číny, má mírné zimy a vysoké množství srážek. Na jihovýchodě je velmi vlhké subtropické podnebí, na západě je podnebí velmi drsné.

Čína má vícestupňový správní systém. Na nejvyšší úrovni stojí provincie (22). Krom provincií je v Číně 5 autonomních oblastí, které jsou z větší části obydlené příslušníky národnostních menšin. Dále to jsou 4 přímo spravovaná města, což znamená, že je spravuje ústřední vláda a nakonec 2 zvláštní správní oblasti, které mají velkou míru autonomie. Provincie a autonomní oblasti jsou rozděleny na autonomní prefektury, okresy, autonomní okresy a města.

Díky ekonomickým reformám, které začal od roku 1976 prosazovat Teng Siao-pching a na které navázali jeho nástupci v 90. letech, byl v ČLR v polovině 90. let 20. století nastartován rychlý hospodářský růst, jenž trvá dodnes a rychle stimuluje všechny oblasti národního hospodářství. Energetika je založena na všech typech zdrojů. Elektrická energie je vyráběna v tepelných, vodních i atomových elektrárnách. Z vodních elektráren je nejvýznamnější elektrárna Tři soutěsky, která je i největší elektrárnou na světě. Na výstavbě jaderných elektráren pracují jak francouzské, tak americké a ruské společnosti.

Rychlý hospodářský růst má, ale i stinné stránky v podobě zdevastované krajiny, znečištění zemědělských půd při nadprodukcí potravin, těžkými kovy, hnojivy, v neposlední řadě i erozí půdy. Znečištěných vodních toků v blízkosti

průmyslových provozů má za následek nedostatek pitné vody pro obyvatelstvo. V Číně se nachází nejmenší zásoby vody na světě. Další primát drží v nejvíce znečištěném ovzduší a to na území východního pobřeží díky využívání uhlí jako topiva.²⁸

Čína (Čínská lidová republika)

Hlavní město: Peking

Rozloha: 9 596 960 km² (4. na světě)

Počet obyvatel: 1 312 897 300

Státní zřízení: lidově demokratická republika

Prezident: Si Ťin-pching

Měna: čínský jüan

HDI: 0,762

HDP/obyv.: 9,800 USD

Obrázek IV: Poloha a vlajka Číny

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Čínská_lidová_republika

Stát ve východní a střední Asii, s přístupem k okrajovým mořím tichého oceánu (Žlutému, Východočínskému a jihočínskému). Délka pobřeží 14.500 km. Severozápadní oblast je převážně suchá, vyplněná rozsáhlými pánvemi s pouští Gobi. Na jihozápadě se rozkládá Tibetská plošina, kterou lemují vysoká, většinou trvale zaledněná pohoří, Pamír. Na severozápadě zasahuje Altaj a Ťan-Šan, na severu velký Chingan. Země je na východě převážně hornatá, s rozsáhlými

²⁸ Čínská lidová republika. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Čínská_lidová_republika

nížinami na dolních tocích řek. Největšími veletoky jsou Jang-c'-ťiang a Žlutá řeka, které jsou na dolním toku spojené Velkým kanálem. Největší jezera Lobnur a Kukuror se nacházejí ve střední části země. Vzhledem k velké rozloze státu panují v jednotlivých oblastech rozdílné klimatické podmínky, od extrémně kontinentálního podnebí s tuhou zimou na severu a západě po tropickou monzunovou oblast na jihu. Většina území je v zimě pod vlivem suchých, mrazivých větrů ze Sibíře. V létě vane teplý, vlhký vzduch od Tichého oceánu, přinášející vydatné srážky, kterých rychle ubývá se vzdáleností od moře a na závětrných stranách hor. Nejlidnatější stát světa. Nejčastější vyznání: 58 % bez vyznání, Taoismus, Konfucianismus, Buddhismus, Islám. Stát je hospodářskou velmocí disponující obrovským nerostným bohatstvím, významná je těžba ropy a černého uhlí. Vysoký stupeň industrializace, obdělávaná orná půda představuje jen 10 % celkové rozlohy. Republika se systémem založeným na vládě jedné politické strany. Hlavou státu je prezident volený parlamentem na 5 let.²⁹

Tabulka 7: počet obyvatel Číny 1955 - 2015

Rok	Počet obyvatel	Hustota (obyv./km ²)	Urbanizace %	Světová populace
2015	1,401,586,609	146	56	7,324,782,225
2014	1,393,783,836	145	54	7,243,784,121
2010	1,359,821,465	142	49	6,916,183,482
2005	1,318,176,835	137	43	6,514,094,605
2000	1,280,428,583	133	36	6,127,700,428
1995	1,237,531,429	129	31	5,741,822,412
1990	1,165,428,967	121	26	5,320,816,67
1985	1,062,299,217	111	23	4,863,601,517
1980	984,015,677	103	19	4,449,048,798
1975	913,570,229	95	17	4,071,020,434
1970	814,377,714	85	17	3,691,172,616
1965	711,546,584	74	18	3,329,122,479
1960	650,680,114	68	16	3,026,002,942
1955	600,995,113	63	14	2,761,650,981

Zdroj: <http://www.worldometers.info/world-population/china-population/>, vlastní zpracování

²⁹ Zeměpis světa: Ottova encyklopedie. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010, s. 200-201. ISBN 978-80-7360-961-0.

V Číně se míra nezaměstnanosti měří počtem lidí, hledajících si práci k procentu pracovní síly. Počet obyvatel Číny je necelých 20% ze světového počtu obyvatel, což znamená, že každý pátý člověk na světě (planetě) pochází z Číny.³⁰

Tabulka 8: počet obyvatel Číny - předpověď

Rok	Počet obyvatel	Hustota (obyv./km ²)	Urbanizace %	Světová populace
2020	1,432,867,566	149	61	7,716,749,042
2025	1,448,983,501	151	65	8,083,412,759
2030	1,453,297,304	151	69	8,424,937,474
2035	1,448,589,290	151	71	8,743,446,952
2040	1,435,499,255	150	73	9,038,687,151
2045	1,414,088,967	147	75	9,308,438,178
2050	1,384,976,976	144	77	9,550,944,891

Zdroj: <http://www.worldometers.info/world-population/china-population/>, vlastní zpracování

V Číně se tempem růstu HDP měří změna hodnoty zboží a služeb vyprodukovaných čínskou ekonomikou v průběhu čtvrtletí. Tradiční čínský zpracovatelský průmysl a stavebnictví se zpomaluje. Jako nový hnací motor ekonomického růstu se začaly objevovat služby. V poslední době služby pomáhaly kompenzovat slabou výrobu a export.

Mezi nejdůležitější složky spotřebitelského koše patří potraviny a bydlení, dále tam patří: zábava, vzdělání a kultura, doprava a komunikace, zdravotnictví, oděvy, vybavení pro domácnost, tabák, likér, ... Ceny spotřebitelského koše jsou přezkoumány každé období (5 let) na základě průzkumu domácností. Poslední revize proběhla v roce 2011.

Hlavní složkou, která podporovala rychlý hospodářský rozvoj Číny, byl růst vývozu. Mezi hlavní exportní položky patří elektromechanické výrobky, dále výrobky s vysokým podílem lidské práce, jako jsou produkty textilu, obuvi, nábytku, platových výrobků, tašek a hraček. Rovněž roste vývoz High-tech výrobků. Mezi hlavní čínské vývozní partnery patří: USA, EU, ASEAN (Sdružení národů jihovýchodní Asie), Japonsko a Jižní Korea.³¹

³⁰ China Population [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.worldometers.info/world-population/china-population/>

³¹ China Indicators [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com/china/indicators>

Hlavním importem Číny jsou elektromechanické produkty. Dále je vysoká poptávka po ropě, železné rudě, mědi, hliníku a sóji. Mezi hlavní dovozní partnery patří: EU, ASEAN, Japonsko, Jižní Korea, Tchaj-wan, dále tam patří Austrálie, Jižní Afrika a Brazílie.

Než nastoupil rok 1979, byla v Číně přísně centrálně řízená ekonomika. Ovšem v roce 1979 přišla vláda s prvními reformami. Reforma, která nastala, po roce 1979 měla dva základní pilíře, o které se opírala a to: politika čtyř modernizací a politika otevřených dveří. Po zavedení této reformy, nastalo období, kdy rostlo čínské hospodářství mnohem rychlejším tempem. Mezi hlavní příčiny rychlé ekonomické aktivity můžeme označit kapitálové investice a mimořádný růst produktivity práce. Jak uvádí E. Cihelková (2009:220) *„čínská ekonomika až do současnosti rostla v historii zcela ojedinělým tempem. Přesto se doposud Komunistická strana Číny neodhodlala přistoupit k politickým reformám, které by mohly dále podpořit úspěšnou ekonomickou transformaci. Na druhou stranu je zřejmé, že je jen otázkou času, kdy se její ekonomika stane v absolutním vyjádření největší na světě a předstihne doposud vedoucí USA“*.

4.5 Jihoafrická republika

Jako poslední ze zakládajících členů zemí BRICS je Jihoafrická republika (JAR). Jedná se o jeden z nejnádhornějších afrických států. Leží na jihu afrického kontinentu. Sousedí s Namibií, Botswanou a Zimbabwe na severu, Mozambikem a Svazijskem na východě. Jihoafrická republika leží v jižním cípu Afriky. Nachází se zde nejjižnější bod celého afrického kontinentu – Střelkový mys. Uvnitř jihoafrického území leží samostatné království Lesotho.

Z nerostného bohatství má největší zásoby zlata oblast Witwatersrand a zároveň se jedná o místo, kde je největší koncentrace obyvatelstva. Mezi největší města patří Kapské Město, Durban, Johannesburg a Pretoria. Země se dělí na 9 autonomních provincií (Západní Kapsko, Severní Kapsko, Východní Kapsko, KwaZulu-Natal, Svobodný stát, Severozápadní provincie, Gauteng, Mpumalanga, Limpopo).

V JAR bylo vytvořeno 13 národních parků (např. Krugerův NP, NP Kalahari, Gemsbok a Addo Elefant). Národní park Addo Elefant byl krom pevninských ekosystémů, rozšířen i na mořské pobřeží, kde pod něj byly zahrnuty některé ostrovy významné pro rozmnožování mořských ptáků.

Jihoafrická republika má jeden celosvětový neslavný primát a to druhé místo ve vraždách a na první místo v přepadení a znásilnění. Podle statistik je denně zavražděno 50 lidí. Ročně je nahlášeno přes 50.000 znásilnění. Mnoho emigrantů z Jihoafrické republiky také uvádí, že zločin byl rozhodujícím důvodem pro jejich odchod ze země. Vraždy bílých farmářů byly a nadále jsou velkým problémem. Problémem je velké množství držených zbraní a problémy s jejich regulací.³²

³² Jihoafrická republika. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jihoafrická_republika

Jihoafrická republika (JAR)

Hlavní město: Kapské Město

Rozloha: 1 219 912 km²

Počet obyvatel: 49 320 000 (26. na světě, 2009 (odhad))

Státní zřízení: parlamentní republika

Prezident: Jacob Zuma

Měna: jihoafrický rand

HDI: 0,683

HDP/obyv.: 11,500 USD

Obrázek V: Poloha a vlajka JAR

Zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jihoafrická_republika

Stát na jihu Afriky, při pobřeží Atlantského a Indického oceánu, spravuje ostrovy prince Edvarda na jihu Indického oceánu. Délka pobřeží 2.798 km. Většinu území zabírá vysoko položená náhorní plošina, na severozápadě se sklání k řece Limpopo a k okrajům pouštní pánve Kalahari. Na jihozápadě vystupují Kapské hory. Zlomový Velký sráz je největší na jihovýchodě (Dračí hory).

Klimatické podmínky jsou rozmanité. Subtropické podnebí na východě vlhké, na západě suché až pouštní, ve vnitrozemí silně kontinentální. Vodních toků je dostatek, řeky většinou krátké a prudké. Zemědělství je soustředěno na pěstování kukuřice, pšenice, cukrové třtiny, produkci vlny, kuřat, skotu a ovcí. Část produkce vlny a kůže se vyváží. Sadařství a vinařství má velký tržní význam.

Velké nerostné zdroje. Těžba zlata, diamantů, stříbra, platiny, železné rudy a manganu. Patří mezi největší světové vývozce chromu a platiny. Patří ji druhá příčka ve světě ve vývozu manganu. Mezi další vývozní produkty patří: zelená ruda, výroba motorových vozidel a automobilů, stroje a mechanická zařízení, zlato, uhlí, diamanty. Hlavními vývozními partnery jsou: Čína, USA, Japonsko, Botswana, Německo, dále: Namibie, Nizozemsko a VB. Vývoz představoval v roce 2001 přibližně 30 % HDP, což znamená výrazný nárůst oproti počátku 90. Nachází se zde pouze jediná komerční jaderná elektrárna JE Koeberg na africkém kontinentu. Leží v nejjižnější provincii Western Cape, nedaleko Kapského Města na západním pobřeží Jihoafrické republiky. Její dva reaktory jsou prvním krokem v ambiciózním jihoafrickém jaderném programu. Nejdůležitějším průmyslovým odvětvím je strojírenství.³³

JAR nemá světové prvenství jen v zásobách zlata, ale také v produkci platiny, rud chromu a vanadia. Velmi významná je těžba černého uhlí i železné rudy. Mezi hlavní dovozní suroviny patří: palivo, jaderné reaktory, kotle, stroje a mechanická zařízení, motorová vozidla, automobilové díly, telefonní přístroje, léčiva, zelenina a živá zvířata a jejich produkty. Hlavními partnery jsou: Čína, Německo, Saúdská Arábie, USA, Indie, Nigérie. Mezi další patří: VB, Brazílie a Angola.³⁴

JAR disponuje druhou největší ekonomikou v Africe. Co se týče spotřebitelských cen, nejvyšší ceny jsou u bydlení, u veřejných služeb, dopravy, potravin a nealkoholických nápojů. Mezi další nákladné výdaje patří: zboží osobní spotřeby a služby (osobní péče, pojištění a finance, alkoholické nápoje, tabák).³⁵

Populace JAR je typická svou různorodostí. Najdete zde přes 50 milionů obyvatel různých kultur, jazyků a náboženství. V zemi je odhadem zhruba pět milionů ilegálních přistěhovalců z okolních afrických států, především ze Zimbabwe (až 3 miliony). V důsledku vražd bílého obyvatelstva dochází k jejich odlivu do anglofonních zemí jako je Austrálie, Spojené království a Irsko. Od roku 1994 opustilo Jihoafrickou republiku odhadem na dva miliony bělochů.

³³ Zeměpis světa: Ottova encyklopedie. Praha: Ottovo nakladatelství, 2010, s. 401. ISBN 978-80-7360-961-0.

³⁴ South Africa Indicators [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.tradingeconomics.com/south-africa/indicators>

³⁵ South Africa Population [online]. [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.worldometers.info/world-population/south-africa-population/>

Další z příčin, proč bílí z JAR odcházejí, je systém pozitivní diskriminace, tj. zvýhodnění černého obyvatelstva. V tabulce se uvádí růst počtu obyvatel za posledních šedesát let.

Tabulka 9: počet obyvatel JAR 1955 - 2015

Rok	Počet obyvatel	Hustota (obyv./km ²)	Urbanizace %	Světová populace
2015	5 3491,333	44	64	7,324,782,225
2014	53,139,528	44	63	7,243,784,121
2010	51,452,352	42	62	6,916,183,482
2005	48,235,291	40	59	6,514,094,605
2000	44,846,286	37	57	6,127,700,428
1995	41,426,810	34	54	5,741,822,412
1990	36,793,490	30	52	5,320,816,667
1985	32,983,013	27	49	4,863,601,517
1980	29,077,143	24	48	4,449,048,798
1975	25,698,856	21	48	4,071,020,434
1970	22,502,502	18	48	3,691,172,616
1965	19,813,947	16	47	3,329,122,479
1960	17,396,367	14	47	3,026,002,942
1955	15,384,557	13	44	2,761,650,981

Zdroj: <http://www.worldometers.info/world-population/south-africa-population/>, vlastní zpracování

Tabulka 10: počet obyvatel JAR předpověď

Rok	Počet obyvatel	Hustota (obyv./km ²)	Urbanizace %	Světová populace
2020	55,131,292	45	66	7,716,749,042
2025	56,665,762	46	68	8,083,412,759
2030	58,095,501	48	70	8,424,937,474
2035	59,527,309	49	72	8,743,446,952
2040	60,937,715	50	73	9,038,687,151
2045	62,246,797	51	75	9,308,438,178
2050	63,405,086	52	77	9,550,944,891

Zdroj: <http://www.worldometers.info/world-population/south-africa-population/>, vlastní zpracování

JAR je tvořena převážně černochy, kteří tvoří 80 % obyvatel země. Kam můžeme zařadit: Čwanové, Zuluové, Khosové, Matabelové, Sutové, Svazijci, Vendové a jiní. Běloši (Afrikánci) tvoří asi 8 %, míšenci též 8 % a Indové nebo Asiaty 2 %. Celkový počet obyvatel v roce 2013 byl více než 52 000.

5. BRICS – SROVNÁNÍ

Pětice států (BRICS) zaujímá významný podíl na světovém obyvatelstvu a produkci. Jejich společným rysem je vysoké roční tempo růstu HDP. Podle MMF jsou tyto státy považovány za rozvojové země. Kromě Ruska jsou tyto státy nově zařazeny mezi industrializované země. Vysoký růst průmyslové výroby, zapojení ekonomiky do mezinárodních ekonomických vztahů, postupná deregulace ekonomik, politická stabilita a pohyb kapitálu jsou vlastnosti těchto nově industrializovaných států.

Investiční banka Goldman Sachs se zaměřuje právě na zmíněnou pěťici států a jejich další rozvoj do roku 2050. Podle její studie můžeme vyvodit, že ekonomiky států by za přibližně 40 let mohly dosáhnout většího růstu než země G6, kam patří: Spojené státy americké, Japonsko, Německo, Velká Británie, Francie a Itálie.

Od roku 2009 kdy se hlavy států nebo jejich zástupci setkávají na každoročních Summitech, vychází jejich statistické publikace. Každý rok hostí summit jiná země tohoto společenství. V dnešním světě jde o seskupení, které začíná ovlivňovat globální procesy. Můžeme počítat s tím, že se v budoucnu skupina BRICS rozšíří o další nové země, jelikož je to velice atraktivní pro další státy. Další věcí je že, to bude výhodné pro společenství. K novým členům by mohly patřit země, jako jsou Indonésie vykazující nejvyšší tempo růstu v Asii, nebo Mexiko, o kterém se mluví jako o vhodnějším společníkovi než je Brazílie. Mexiko má obrovské nerostné bohatství, od těžby zlata, stříbra, železných a neželezných rud po kombinaci služeb, průmyslu a zemědělství. Je to třetí největší ekonomika amerického kontinentu. O účasti ve společenství projevila enormní zájem také Argentina, která využívá velkého přírodního bohatství, gramotné populace, její rozvinutý energetický jaderný program bez velkého přispění zahraničních subjektů je dostatečným předpokladem pro budoucí začlenění do společnosti BRICS.

Srovnání některých ekonomických ukazatelů zemí BRICS z roku 2014 je uvedeno v následující tabulce. Mezi porovnávané parametry patří kupní a pracovní síla, rozpočty, veřejný dluh, inflace a v neposlední řadě export a import.

Tabulka 11: Srovnání zemí BRICS podle ekonomických faktorů (2014), vlastní zpracování

	Brazílie	Rusko	Indie	Čína	JAR
HDP Parita kupní síly	3. 276 trilion dolarů	3,577 trilion dolarů	7,411 trilion dolarů	18,09 trilion dolarů	707,1 bilion dolarů
HDP na obyvatele	16,200 dolarů	24,400 dolarů	5,800 dolarů	13,200 dolarů	13,100 dolarů
HDP podle sektorů	Zemědělství: 5,6 % Průmysl: 23,4 % Služby: 71%	Zemědělství: 4,2% Průmysl: 35,8% Služby: 60%	Zemědělství: 17% Průmysl: 30% Služby: 53%	Zemědělství: 9,2% Průmysl: 42,7% Služby: 48,1%	Zemědělství: 2,5% Průmysl: 29,5% Služby: 68%
Pracovní síla	108 milion	75,43 milion	492, milion	804,2 milion	20,22 milion
Nezaměst.	4, 8%	5,2%	7,3%	4,1%	25,1%
Rozpočet	Příjmy: 876,5 bilion dolarů Výdaje: 891,2 bilionu dolarů	Příjmy: 377,7 bilion dolarů Výdaje: 386,4 bilion dolarů	Příjmy: 187 bilion dolarů Výdaje: 269 bilion dolarů	Příjmy: 2,285 trilion dolarů Výdaje: 2,469 trilion dolarů	Příjmy: 90,6 bilion dolarů Výdaje: 104,4 bilion dolarů
Veřejný dluh	58,9% z HDP	13,4% z HDP	51,7% HDP	14,9% z HDP	44,8% z HDP
Inflace	6,3%	7,8%	5,9%	2%	6,1%
Export	224,6 bilionu dolarů	497,8 bilion dolarů	329,6 bilion dolarů	2,343 trilion dolarů	92,54 bilion dolarů
Import	230,6 bilionu dolaru	308 bilion dolarů	472,8 bilion dolarů	1,96 trilion dolarů	98,87 bilion dolarů

V neekonomickém porovnání se objevují demografické ukazatele jednotlivých států jako je rozloha, počet obyvatel a hustota osídlení.

Tabulka 12: Srovnání zemí BRICS podle neekonomických faktorů, vlastní zpracování

	Brazílie	Rusko	Indie	Čína	JAR
Hl. město	Brasília	Moskva	Nové Dillí	Peking	Kapské Město
Rozloha	8,511,965 km ²	17,1 mil. km ²	3,287,590 km ²	9,6 mil. km ²	1,219,912 km ²
Počet obyvatel	201,032,714	146,100,000	1,266,609,584	1,355,692,576	49,320,000
Hustota obyvatel./km ²	23,6	8,4	361	137	41
HDI	0,813 (vysoký)	0,778 (vysoký)	0,609 (střední)	0,762 (střední)	0,683 (střední)
Státní zřízení	Prezidentská federativní republika	Federativní poloprezident. republika	Federativní parlamentní republika	Lidově demokratická republika	Parlamentní republika
Prezident	Dilma Rouseffová	Vladimir Putin	Pranab Mukherdži	Si Ťin-pchin	Jacob Zuma
Předseda vlády	Michel Temer	Dmitrij Medveděv	Nárendra Módí	Li Kche-čchiang	Kgalema Motlanthe
Měna	Brazilský real	Rubl	Indická rupie	Čínský Jüan	Jihoafriický rand

Z tohoto srovnání je zcela zřejmé, že se zde potkaly země světa s rozdílnými ekonomickými i neekonomickými ukazateli. V neekonomické oblasti je velice těžké najít parametry ke srovnání. Například Rusko má HDI podobné s Čínou, ale v počtu obyvatel nebo hustotou zalidnění jsou to protipóly. Čas ukáže, jak moc funkční toto nesourodé uskupení vůbec bude. Pokud dokážou využít každý svůj potenciál ve prospěch společného uskupení, tak BRICS bude v budoucnu hrát velmi významnou světovou roli. Nahrává tomu již ten fakt, že se dokázali společně domluvit na poli vzdělání, infrastruktury i vědy. Své obchody již provádějí v národních měnách jednotlivých států.

6. MĚNOVÁ POLITIKA BRICS

Je možné, že summit BRICS z 29. března 2012, který se konal v Novém Dillí vejde v historii světového finančního systému. Konkrétním a důležitým výsledkem summitu se totiž stala rámcová smlouva o obecném postupu otevření úvěrové linky v národních měnách zemí BRICS. Strany plánovaly tento dokument podepsat již na minulém summitu v Číně. V Novém Dillí byl dokument podepsán ruskou zahraničně-obchodní bankou, Čínskou rozvojovou bankou, Dovozně-vývozní bankou Indie, Národní bankou sociálně ekonomického rozvoje Brazílie a rozvojovou bankou Jižní Afriky. Banky „pětky“ se mohou financovat navzájem a mohou financovat společné projekty v národních měnách, toto umožňuje zemím BRICS dosáhnout pokroku v posilování postavení jejich měny. Toto určitě pomůže zvýšit obchod, investice, urychlit postupy včetně usnadnění změny národních měn. Brazílie, Rusko, Indie, Čína a JAR mají hodně společného: obrovský potenciál domácího růstu trhu, obrovský lidský potenciál, značné rezervy v dolarech a eurech, obrovské nerostné a palivové zdroje a v neposlední řadě i špičkovou technologii. Země BRICS poměrně rychle překonají globální ekonomickou krizi. Protože jsou umístěny na čtyřech kontinentech.³⁶

Státy BRICS patří k rozvojovým státům, které se postupně dostávají na vrchol v oblasti ekonomiky a měny. Aliance BRICS (Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jihoafrická republika) v dnešní době, tvoří, jednu z největších ekonomik světa. Můžeme říci, že díky této společnosti má západ, tedy USA nového konkurenta v celosvětovém měřítku. Můžeme slyšet, že aliance BRICS na svých summitech, řeší velice zásadní věci, jako je „založení měnového fondu“. Tedy jde o to, že aliance BRICS si vytvoří svoji vlastní „světovou“ banku a měnu, která bude konkurovat dnešní mezinárodní měně a to americkému dolaru.

BRICS aliance má ve svých trezorech velice vysoké finanční prostředky. Čína má největší devizové rezervy, které se odhadují na 3,2 bilionů dolarů. Rusko má 514 miliard dolarů, Brazílie má 350 miliard dolarů, Indie má 320 miliard dolarů. Takže společné zásoby BRICS tvoří více jak 4 biliony dolarů. Jde o země, kde potenciální vnitřní růst je daleko vyšší než míra HDP světové ekonomiky, a to o země s dostatečným objemem ekonomiky.

³⁶ БРИКС банк и БРИКС валюты. Создание второго валютного эшелона Читать целиком. In: Диалог [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://dialogs.org.ua/ru/periodic/page25815.html>

Rozhodně bychom neměli BRICS vnímat jako antihegemonu. Realitu je třeba zkoumat kriticky a být si vědom, že nepůjde o systémovou změnu kapitalistického finančního světa. Důkazem by mohlo být nejnovější jmenování do funkcí nejvyšších pater nové Rozvojové banky BRICS podobné tomu čínskému. Paulo Nogueira Batista Jr., který je současně viceprezidentem BRICS Bank a současně výkonným ředitelem Mezinárodního měnového fondu. Musíme si uvědomit, že ani národní, nadnárodní či jiné hierarchické struktury náš systém nezmění. Jenom decentralizace jak v obchodě, energiích, výrobě a službách, stejně jako lokální nezávislé a soběstačné zemědělství a nasazení otevřených software mohou být řešením.³⁷

Díky tomuto kroku, by mohla Amerika přestat fungovat jako monopol ve světě. Amerika je tímto krokem velice ohrožena. Obává se celé aliance BRICS, a tak řekla, že jestli se měna opravdu vytvoří, bude to důvod k válce. Už v dnešní době americké ozbrojené síly, obklopují Čínu, jakož nejnebezpečnějšího člena, kvůli financím, ze společenství BRICS. Aliance BRICS se začíná stávat velmocí světa, dohromady, mají daleko vyšší finance, než USA.

Působivé jsou čínské investiční projekty po celém světě. Vedení ČLR prohlásilo, že do roku 2025 mají celkové investice Číny v zahraničí dosáhnout 1,25 bilionu dolarů (pro porovnání uvedeme, že poválečný Marshallův plán přišel USA na pouhé 103 miliardy). Značná část těchto prostředků již byla investována v afrických a latinskoamerických zemích: právě na těchto dvou kontinentech projevuje čínský byznys největší aktivity.

Hlavním zájmem Čínských investorů je těžba užitkových nerostů, ale vše se neomezuje jen na zdroje. Pouze v roce 2014 podepsala Čína v Africe stavební smlouvy v částce 70 miliard dolarů.

Čínské státní společnosti vkládají prostředky do zpracujícího průmyslu, vzdělání, poskytují půjčky a také přímou finanční pomoc. Tato činnost přináší

³⁷ Role Číny, MMF, Rozvojové banky BRICS a BIZ při přípravě nové světové měny. In: E-republika.cz [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://news.e-republika.cz/article3285-Role-Číny-MMF-Rozvojove-banky-BRICS-a-BIZ-při-přípravě-nove-světove-měny-II>

ovoce: kromě ekonomických výsledků pohlíží obyvatelstvo Latinské Ameriky a Afriky na Čínu stále více jako na spolehlivého partnera.³⁸

V současné době dochází k vyvázání se na petrodolaru, kdy Rusko začíná obchodovat se zeměmi v národních měnách těchto států. Jde především o obchody s vojenským materiálem a technikou, kdy probíhající úspěšné tažení Ruska a Sýrie proti teroristům z islámského státu a úspěšné nasazení ruské vojenské techniky dokázalo přesvědčit potenciální kupce.

Ropný gigant Rosněř pracuje s velkou čínskou korporací na akceptaci plateb v jüanu za významné dodávky ropy. *“Odcházíme z trhu, který diktuje, že všechny platby za ropu musí být realizovány v amerických dolarech,”* říká Putin. Ruské společnosti se stále častěji rozhodují pro přímé obchodování s rublem a jüanem pro vyrovnání platební bilance importu a exportu v Asii. Měnové transakce bez dolaru mezi Ruskem a Čínou vzrostly za 4 měsíce – mezi červencem a říjnem 2014 – o 2400%. Řečí čísel je to nárůst z 52 milionů na 1,2 miliardy USD.³⁹

Mezi členskými státy BRICS již došlo k dohodě o rozvoji dvou projektů. Euroasijské ekonomické spolupráce (EAES) a Čínou navrženého ekonomického projektu „Hedvábná cesta“. Což je vyznačení obchodních tras přes území Ruska a Střední Asie do EU. Ekonomickou podporou do infrastruktury států bývalého východního bloku si Čína otevírá vrátka evropského trhu. Dosáhne se tím nezávislosti na námořní dopravě, která může být blokována v případě válečného konfliktu. Rusko a Čína se domluvily projednat v dlouhodobé perspektivě možnost vytvoření pásma volného obchodu mezi Čínou a EAES. Podobné kroky hodnotí experti jako vytvoření stabilní protiváhy euroasijské politice Washingtonu.

³⁸ Síla draka: kam a proč investuje Čína miliardy po celém světě? In: Sputnik [online]. [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://cz.sputniknews.com/nazory/20160226/2460274/sila-drak-cina-investice-svet.html>

³⁹ Rusko-čínské obchodování bez dolaru v rekordních číslech [online]. In: . [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://www.vlastnihlavou.cz/rusko-cinske-obchodovani-bez-dolaru-v-rekordnich-cislech/>

7. ROZVOJOVÁ BANKA

Smlouva o nové rozvojové bance, byla podepsána na summitu ve městě Fortaleza a to 15. července roku 2014. Dále byl vytvořen fond devizových rezerv. Kapitál bude činit 100 miliard dolarů. Centrála banky bude v Šanghaji, první prezident bude Ind. Předseda představenstva bude Brazilec. První předseda správní rady bude Rus. 20. února 2015 Státní дума ratifikovala dohodu o zřízení nové rozvojové banky BRICS. 1. července 2015 také Čína ratifikovala dohodu o zřízení nové rozvojové banky.

Dohoda o zřízení nové rozvojové banky byla podepsána následujícími bankami zemí BRICS: Čínská státní rozvojová banka, Vývozní a dovozní banka Indie, Národní banka sociálněekonomického rozvoje Brazílie, Rozvojová banka Jižní Afriky a ruská ekonomická banka.

Rozvojová banka zemí BRICS se v budoucnu může stát konkurentem Světové banky a podobných regionálních fondů. Banka se bude specializovat především na projekty v oblasti infrastruktury na území členských zemí BRICS.⁴⁰

Banka je také otevřená přijímat nové členy z řad zemí OSN. Mezi další cíle patří mobilizace zdrojů pro financování infrastrukturních projektů, které jsou zaměřeny na podporu udržitelného rozvoje v zemích BRICS a další rozvíjející se ekonomiky. Banka také bude poskytovat pomoc dalším zemím, které jsou postiženy ekonomickou nestabilitou jako důsledek expanzivní měnové politiky USA.

Dohoda neukládá státům žádné finanční závazky, účelem je, identifikovat možné oblasti spolupráce. Předpokládá se, že se bude jednat o poskytování úvěrů, měnové transakce, vydávání dluhopisů, investiční spolupráce, vč. projektového financování záruk a protizáruk. Centrální banky zemí BRICS dále podepsaly dohodu o pracovních podmínkách vzájemné podpory v rámci devizových rezerv. Tento dokument zahrnuje vzájemné poskytování dolarové likvidity, v případě, že jedna ze zemí má problémy.

Prezident Ruské federace Vladimir Putin, chce také založit energetický pakt BRICS, jenž by měl zastřešovat rezervní palivovou banku a Ústav

⁴⁰ Сообразили на пятерых: Новый банк развития БРИКС поддержит инфраструктурные проекты [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.rg.ru/2015/07/14/noviy-bank.html>

energetické politiky. Za velmi důležitou oblast podle Moskvy je humanitární spolupráce a rozšíření kulturních styků.⁴¹

Dále můžeme zmínit, že Čína má pod svojí záštitou Asijskou infrastrukturní a rozvojovou banku (AIIB). Zatímco AIIB má více jak 50 zakládajících členů, na vzniku nové rozvojové banky se podílí pouze 5 států (Brazílie, Rusko, Indie, Čína a JAR). Nová rozvojová banka a Asijská infrastrukturní rozvojová banka budou velmi tvrdou konkurencí západním bankovním institucím, hlavně pro Světovou banku, která je pod vlivem USA a pro Mezinárodní měnový fond. NRB (nová rozvojová banka) a AIIB budou na rozdíl od MMF a SB poskytovat úvěry bez politických podmínek. Je jasné, že AIIB i NRB budou v Asii, Africe a Latinské Americe půjčovat mnohonásobně více peněz, než nyní půjčují bankovní instituce ze Západu. *„Založení Nové rozvojové banky je, i po nedávném založení AIIB, dalším důkazem toho, že se těžiště světové ekonomiky zvolna přesouvá ze Západu ve prospěch zemí BRICS.“*⁴²

⁴¹ Lidři BRICS založili rozvojovou banku. Chtějí konkurovat Západu [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1025642-lidri-brics-zalozili-rozvojovou-banku-chteji-konkurovat-zapadu>

⁴² Nová rozvojová banka států BRICS [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://denikreferendum.cz/clanek/20901-nova-rozvojova-banka-statu-brics>

8. MOŽNÝ DALŠÍ VÝVOJ ZEMÍ BRICS

8.1 Potenciál zemí BRICS

V roce 2011 investiční banka Goldman Sachs ukázala odhadující vývoj globální ekonomiky v následujících desetiletích. Mezi nové skupiny s významnou ekonomikou patří země BRICS, jedná se o geopoliticky nesourodou skupinu 5 států, která má společnou jednu věc a to odhadovaný ekonomický růst. Jejich cílem je podpořit široce zastávaný názor o přesunu ekonomické váhy od rychle stárnoucí západní ekonomiky k více mladistvé a dynamicky se rozvíjející ekonomice východu.

Potenciál jednotlivých zemí skupiny BRICS je odlišný. Brazílie bude hostit světové sportovní akce v podobě olympijských her, ovšem otázka zní, zda tato akce bude pro stát prospěšná. Když se podíváme na HDP Brazílie, tak můžeme vidět, že se jedná o druhou největší ekonomiku zemí BRICS a sedmou největší ekonomiku světa. Rusko je bezesporu největší zemí světa, jeho HDP je podobný Brazílii. Jak Rusko, tak Brazílie mají podobný ekonomický vývoj, a nejspíš ani nebude náhodou, že se obě země staly pořadateli takových akcí jako je mistrovství světa ve fotbale nebo olympijské hry. V dnešní době Rusko prodělává hospodářskou změnu v podobě sankcí na ně uvalených EU. Na jedné straně sankce a nedostatek některého zboží, na straně druhé je to možnost rozvoje vlastního potenciálu. Rusko v dnešních dnech patří mezi nejméně zadlužené státy světa. K Indii můžeme říct, že patří mezi nejlidnatější země na světě, přesněji je druhá nejlidnatější zemí. HDP má nejnižší ze zemí BRICS. Nezaměstnanost je na minimu. Díky zahraničním investicím se vytváří pracovní místa, což je pro tuto zemi dobře. S průměrnými mzdami je to ale horší. Stále platí, že Indové patří mezi nejhůře placené zaměstnance z BRICS. Čína má nejvíc obyvatel na světě. Můžeme říct, že se jedná o nejsilnější zemi BRICS. V Číně je důležitý růst HDP. Čína je „motorem“ růstu celého světa. Posledním státem, který patří mezi země BRICS je Jihoafrická republika. Jako jediný stát se nachází na Africkém kontinentu. Má přibližně 51,772 milionů obyvatel. HDP se snižuje. V roce 2011 byl 417,057 milionů USD a v roce 2014 350,082 milionů USD. Z dat, která známe, můžeme vyčíst, že země BRICS mají obrovský potenciál. Ovšem jsou mezi nimi i obrovské rozdíly. Všechny ekonomiky tohoto uskupení by se měly

stát do roku 2050 dominantními ekonomikami světa. Afrika se do uskupení BRICS dostala hlavně díky Číně, která by chtěla v Africe potvrdit svůj stále sílící vliv.

8.2 Rozvojové země x BRIC(S)

Aliance BRIC tvoří 30 % nárůstu celosvětové produkce. Nejvíce přispěla Čína, a to více než polovinou podílu aliance BRICS. Od roku 2002 se globální výdaje na výzkum a vývoj vědy zvýšily o 45 %, což je více než jeden bilion amerických dolarů. Od roku 2002 do roku 2007 Čína, Indie a Brazílie dokázaly zdvojnásobit výdaje na výzkum vědy a zvýšili jejich kolektivní podíl světových výdajů. Čína se zaměřila na řadu vědeckých oborů a souvisejících průmyslových odvětví, včetně čisté energie, zelené dopravy a vzácných hornin. Od roku 1999 se výdaje Číny na výzkum vědy a vývoje rozrostly o 20 % ročně na více než 100 miliard. V roce 2020 plánuje investovat 2,5 procenta HDP na vědecký výzkum.

Goldman Sachs dokázal určit další skupinu ekonomicky aktivních a dynamicky perspektivních rozvojových zemí. Označil je „Next 11“.⁴³ Zařadil sem země jako je: Bangladéš, Egypt, Indonésie, Írán, Korea, Mexiko, Nigérie, Pákistán, Filipíny, Turecko a Vietnam.

Nejvíce států se nachází v Asii (Írán, Bangladéš, Jižní Korea, Pákistán, Indonésie, Filipíny, Vietnam a euroasijská část Turecka) ta se během posledních let stává čím dál víc populárnější. Hodně společností do Asie přesouvá část své výroby a to díky levné pracovní síle a vysokému pracovnímu nasazení. Díky přílivu zahraničních investic, ve spojení s přírodními zdroji, se země stává silně produktivní a daná ekonomika má vysoké předpoklady pro dlouhodobý hospodářský růst. Vzhledem k tomu, že Turecko leží větší částí v Asii, Evropa mezi N-11 nemá žádné zastoupení. Je třeba si uvědomit, že vybrané země mají sílu stát se ekonomikami budoucnosti.

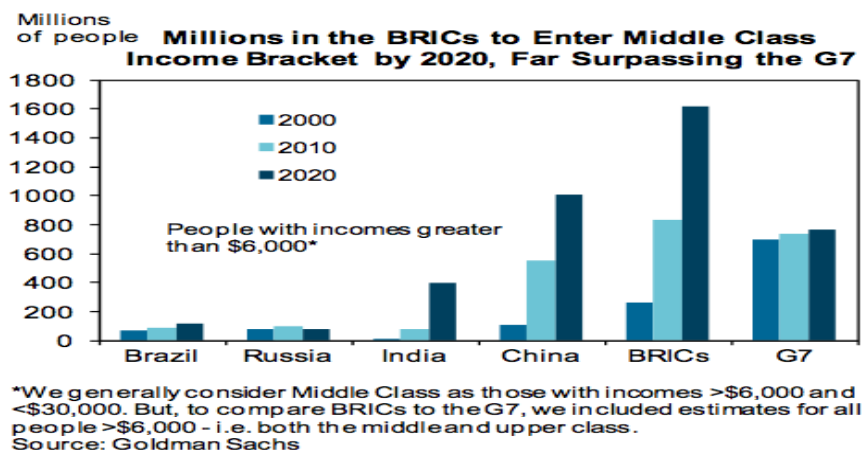
Naopak v Africe by se nějaké státy našly, například turisty oblíbený Egypt, jedná se o docela stabilní stát a pak je tu ještě Nigérie, tento stát je protipólem Egypta ve stabilitě. Mezi hlavní společné rysy můžeme počítat vysokou populaci obyvatelstva. Údajně 9 z 11 zemí se má do roku 2050 dostat mezi dvacítku největších ekonomik světa. Mezi neobchodovatelné státy v současné době patří

⁴³ Next 11 - se skládá z širší skupiny rozvíjejících se trhů, které mají potenciál hrát významnou roli ve světové ekonomice

Írán, Bangladéš a Nigérie, v ostatních státech z politických a právních důvodů jsou velmi riskantní investice, týká se to Vietnamu, Indonésie a Pákistánu. Mezi nejslibnější státy pak patří Filipíny, Mexiko, Turecko a Egypt.

Mexiko a Jižní Korea mají vysoký potenciál, stát se stejně ekonomicky důležitými jako je Aliance BRICS. **Indonésie** patří mezi jednu z nejsilnějších zemí Next 11, ve skupinovém rozvoji. Má více než 230 milionů lidí, její populace je asi 4x větší než populace v Jihoafrické republice a o asi 60% větší než populace v Ruské federaci.⁴⁴

Graf 1: Rostoucí BRICS

Zdroj: <http://globalsherpa.org/bric-countries-brics/>

⁴⁴ Zdroj: Global Sherpa [online]. In: [cit. 2016-03-19]. Dostupné z: <http://www.globalsherpa.org/bric-countries-brics>

9. GLONASS⁴⁵

V období studené války východní a západní blok byli soupeři, kteří si neposkytovali žádné informace. S rozvojem elektroniky a s postupným dobýváním kosmu, kdy se na oběžnou dráhu začali vypouštět družice, převážně vojenského charakteru přichází možnost využívat tyto družice k civilním účelům. S tím přišla možnost bezdrátových přenosů dat, internetu a tím i sociálních sítí. V současné době jen málo uživatelů sociálních sítí, internetu, mobilních telefonů a jiné elektronické komunikace si uvědomuje, jak lehce zneužitelná data poskytují o sobě v této virtuální realitě. Tato data jsou jednak poskytovateli internetu, tak i národními bezpečnostními složkami analyzována a skladována. Každý chytrý telefon má v sobě funkci GPS, která je jistě výhodná a pomáhá nám se lépe orientovat v terénu, pomůže nám najít ztracenou osobu apod. Systém této satelitní navigace pracuje se satelity patřících americkým společností. V mírovém využití jistě dobrá věc, ale v případě agrese či války není jistě vhodné se spoléhat na navigaci protivníka. Je to otázka vymanění se z technologické závislosti a současně i kontrole v důležité strategické a vojenské oblasti. Proto bylo v Rusku započato vytvořením svého funkčního navigačního systému Glonass.

Obrázek VI: Logo GLONASS

GLONASS byl reakcí na americkou GPS. První družice byla vypuštěna roku 1982. Po rozpadu SSSR nastaly pro tento projekt rozpočtové škrty. Aby bylo možné určit polohu pomocí GLONASS, nebo GPS musí být viditelné alespoň čtyři satelity. Je vyvíjen v Ruské federaci. Jde o získání nezávislosti na americkém GPS. Výhodou GLONASS je modernější systém, který umožňuje menší odchylku (snad max. do 1m) a disponuje novějšími satelity, než starší GPS. Přes některé komplikace se očekává spuštění v roce 2011-2012.

Mezi hlavní rozdíly mezi GPS a GLONASS je ten, že satelity systému GLONASS nemají rezonanci s rotací země, toto jim poskytuje vysokou stabilitu.

⁴⁵ Český kosmický portál [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.czechspaceportal.cz/3-sekce/gnss-systemy/gnss-mimo-evropu/rusky-glonass/>

Naopak nevýhodou GLONASS je, že je výrazně kratší životnost satelitů. Další rozdíl je ten, že GPS se pohybují na šesti orbitách, ale ruský GLONASS se pohybuje jen na třech orbitách. Stejně jako evropský systém Galileo. GLONASS má vyšší přesnost na severní části planety, a na zbytku zemi je GPS. V jádru systému GLONASS je 24 satelitů, které se pohybují v oběžné rovině.

Stejně jako GPS je primárně budováno pro vojenské použití, nicméně bude využíváno i komerčně, např. do navigačních přístrojů nejen v automobilech. GLONASS bude možné využívat po celé zeměkouli. GLONASS je nejdražší program Ruské federace.⁴⁶

Tak například během syrské kampaně ruští vojáci využili vysokorychlostní „vojenský internet“ a systémy spojení poslední generace. „Byla vyzkoušena práce nové pozemní techniky spojení v podmínkách reálné bojové operace. Konkrétně se využily taktické komplexy R-169 a P-380K. Jsou to numerické prostředky využívající technologie spojení poslední generace," tato výbava dovoluje jednotkám operovat v jediném informačním poli, včetně toho, že umožňuje vytvořit vysokorychlostní „vojenský internet". Pracují ve svazkovém režimu, vytvářejí jedinou informační síť na bitevním poli (vojenský internet) a také zabezpečují možnost video spojení.

I další země BRICS mají své satelity. Mezi ně patří Indie a Čína. Indický IRNSS (Indian Regional Navigational Satellite System). Tento projekt byl schválen v květnu roku 2006. Všechny jejich segmenty jak vesmírné tak pozemní, byly sestrojeny v Indii. Hlavně díky zkušenostem, které Indové nabyli při spuštění systému GAGAN⁴⁷. IRNSS je složen ze sedmi satelitů, pozemního segmentu. IRNSS⁴⁸ je plně pod civilní kontrolou a plně civilní systém. Další projekt má Čínská lidová republika, jejich navigační systém Beidou⁴⁹ (Beidou Navigation System) má za cíl vyvinout nezávislý navigační systém.

⁴⁶ Ruský globální družicový navigační systém GLONASS [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.czechspaceportal.cz/3-sekce/gnss-systemy/gnss-mimo-evropu/rusky-ghonass/>

⁴⁷ Jde o regionální rozšiřující družicový kolokační systém, který byl zadaný a provozovaný vládou Indie. Tento systém se dokončuje a dokončen měl být v roce 2014.

⁴⁸ Indian Regional Navigational Satellite System (IRNSS) [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.czechspaceportal.cz/3-sekce/gnss-systemy/gnss-mimo-evropu/indicky-irNSS/>

⁴⁹ Čínský navigační systém Beidou / Compass [online]. [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.czechspaceportal.cz/3-sekce/gnss-systemy/gnss-mimo-evropu/cinsky-beidou---compass/>

10. ZÁVĚR

V posledním desetiletí vzniklo nové ekonomické uskupení napříč politickým světem. Jedná se o relativně nesourodou skupinu států, která obsahuje státy všech kontinentů. Do uskupení BRICS patří Brazílie, Rusko, Indie, Čína a Jihoafrická republika.

První historické setkání této skupiny se odehrálo v roce 2006 v ruském městě Jekatěrinburg. Další summity byly pořádány v ostatních státech tohoto společenství. Na čtvrtém summitu byla aliance rozšířena o pátého člena Jihoafrickou republiku.

Země BRICS začaly spolupracovat na mnoha projektech, kam patří spolupráce v infrastruktuře, ve všech odvětvích lehkého i těžkého průmyslu, vzdělávací program, měnová politika, a další. Každá země má obrovskou výhodu v tom, že může svým partnerům nabídnout to, v čem vyniká. Když se zaměříme na jednotlivé země, zjistíme, že spolu nemají na první pohled moc společného. Jak ekonomické tak neekonomické ukazatele jsou zcela odlišné. Jednak téměř každá země leží na jiném kontinentu, což způsobuje geografické problémy a také co se týče velikosti a postavení dané země ve světovém vnímání. Někdy, ale stačí, když partneři mají společný zájem, podobné historické zkušenosti a respektují své společníky.

Mezi nejdůležitější, co se zemím BRICS podařilo, bylo vytvořit a dohodnout Novou rozvojovou banku a rezervní fond. Jedná se o mezinárodní banku, která má sídlo v Šanghaji v Číně. Tato banka byla vytvořena jako protipól Světové bance a Mezinárodnímu měnovému fondu. Jejím hlavním účelem je financování rozvojových projektů zemích BRICS a dalších zemích, např. v Africe.

Na pozadí posledních světových událostí, kdy Ruská federace poskytla účinnou pomoc lidu ve válčící Sírui, kdy po pěti letech válečného konfliktu zasedli k jednacímu stolu znesvářené strany a kdy se ukázalo, jak západní velmoci potažmo nadnárodní korporace ve skutečnosti neměly zájem na ukončení konfliktu. Tak Ruská federace ukázala svoji vojenskou i diplomatickou převahu a projevila se jako silný partner pro jednání v zemích blízkého východu. Bude zajímavé sledovat, jak moc se tyto úspěchy odrazí v hodnocení BRICS. Západní

tisk píše, jak si Rusko úspěšnou operací v Sýrii upevnilo své pozice v regionu Blízkého východu. I přes negativní hodnocení své ekonomiky.

Mezi další vymoženosti, které mají země BRICS k dispozici je globální navigační systém, zvaný GLONASS. Tento projekt je financován Ruskou federací, která tento systém vyvinula jako protipól GPS. Ovšem nejen Ruská federace vyvinula navigační systém, i další státy jako je Indie (IRNSS) a Čína (Beidou) používají vlastní globální navigační systémy.

11. РЕЗЮМЕ

Во время последнего десятилетия возникли дальнейшие экономические группы по всему политическому миру. Речь идет и о разносторонней группе стран, которая включает в себя страны со всех континентов. Сформировалась группа БРИКС, которая включает в себя Бразилию, Россию, Индию, Китай и Южную Африку.

Первое историческое заседание этой группы состоялось в 2006 году в российском городе Екатеринбург. Другие встречи на высшем уровне были проведены и в других странах этого сообщества. Четвертый саммит альянса был расширен за счет присоединения пятого члена – Южной Африки.

Страны БРИКС начали совместную работу над многими проектами, которые включают в себя сотрудничество в области инфраструктуры, во всех секторах легкой и тяжелой промышленности, образовательной программы, денежно-кредитной политики, и многое другое. Каждая страна имеет огромное преимущество в том, что может предложить своим партнерам то, чем выделяется. Если посмотрим на каждую страну отдельно, мы находим, что на первый взгляд они не имеют много общего. Как экономические, так и неэкономические показатели весьма различны. К тому, почти каждая страна находится на другом континенте, что вызывает как географические проблемы, так и проблемы, связанные с размером и позицией страны в мировом восприятии. С другой стороны, достаточно того, что партнеры имеют общий интерес, похожий исторический опыт и уважают своих партнеров.

Среди наиболее важного, что удалось странам БРИКС, была разработка и согласование нового банка развития и резервного фонда. Речь идет о международном банке, штаб-квартира которого находится в Шанхае, Китай. Этот банк был создан в качестве аналога Всемирного банка и Международного валютного фонда. Его главная цель состоит в том, чтобы финансировать проекты развития БРИКС и других стран, к примеру, в Африке.

На фоне последних событий в мире, Россия обеспечила эффективную помощь людям во враждующей Сирии, когда, после пяти лет войны сели за

стол переговоров противоборствующих сторон, в то время, как западные многонациональные корпорации не были весьма заинтересованы в прекращении конфликта. Таким образом, Российская Федерация показала свое военное и дипломатическое превосходство и стала сильным партнером для переговоров на Ближнем Востоке. Будет интересно наблюдать, как сильно эти достижения отражатся на рейтинге БРИКС. Западная пресса пишет, как у России есть успешные операции в Сирии укрепила свои позиции на Ближнем Востоке. Несмотря на негативную оценку своей экономики.

Среди других удобств, которые доступны БРИКС является глобальная навигационная система, названная ГЛОНАСС. Этот проект финансируется за счет Российской Федерации, которая и разработала систему, в качестве аналога GPS (система глобального позиционирования). Тем не менее, не только Российская Федерация разработала навигационную систему, но также и другие страны, такие как Индия (IRNSS – индийская региональная навигационная спутниковая система) и Китай (навигационная система Beidou), которые используют свои собственные глобальные навигационные системы.

12. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A DALŠÍCH ZDROJŮ

Literatura (řazeno abecedně):

CIHELKOVÁ, E. Aktuální otázky světové ekonomiky: proměny a governance. Vyd. 1. Praha: Professional Publishing, 2012. ISBN 978-80-7431-104-8.

CIHELKOVÁ, E. Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2001. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 80-717-9311-6.

JONÁŠ, J. *Světová ekonomika na přelomu tisíciletí*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2000, 237 s. ISBN 80-7261-016-3.

POLOUČEK, S. a kol. *Peníze, banky, finanční trhy*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-152-9

ŠVIHLÍKOVÁ, I. *Globalizace a krize: souvislosti a scénáře*. 1. vyd. Všeň: Grimmus, 2010, 291 s. ISBN 978-80-87461-01-3.

ŠVIHLÍKOVÁ, I. *Přelom: od velké recese k velké transformaci*. 1. vyd. Bratislava: Inaque.sk, 2014, 277 s. ISBN 978-80-89737-06-2.

VARADZIN, F. *Mezinárodní ekonomie: (teorie světového hospodářství)*. Vyd. 1. Praha: Professional Publishing, 2013. ISBN 978-80-7431-116-1.

České a anglické zdroje (řazeno abecedně)

https://en.wikipedia.org/wiki/1st_BRIC_summit

https://en.wikipedia.org/wiki/2nd_BRIC_summit

https://en.wikipedia.org/wiki/3rd_BRICS_summit

https://en.wikipedia.org/wiki/4th_BRICS_summit

https://en.wikipedia.org/wiki/5th_BRICS_summit

https://en.wikipedia.org/wiki/6th_BRICS_summit

https://en.wikipedia.org/wiki/7th_BRICS_summit

https://en.wikipedia.org/wiki/New_Development_Bank

<http://www.bleesk.cz/clanek/zpravy-svet/346417/rusko-stale-bombarduje-syrii-vstoupi-do-konfliktu-iran.html>

<http://www.brics.utoronto.ca/>

<http://bricsmagazine.com/en/articles/do-demographics-matter>

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1025642-lidri-brics-zalozilirozvojovou-banku-chteji-konkurovat-zapadu>

<http://cz.sputniknews.com/svet/20160115/2136782/mzv-syrie-rusko-isefektivnejsi.html#ixzz422Bhqep9>

https://cs.wikipedia.org/wiki/SWIFT#Member_Administered_Closed_User_Groups

https://cs.wikipedia.org/wiki/Washingtonský_konsenzus

<http://www.globalsherpa.org/bric-countries-brics/>

<http://www.goldmansachs.com/>
<https://www.quora.com/unanswered/How-can-the-BRICS-countries-achieve-political-clout>
<http://www.theguardian.com/business/2014/aug/14/brics-development-bank-imf-world-bank-dollar>
http://technet.idnes.cz/ruske-zbranove-systemy-v-syrii-d3w/vojenstvi.aspx?c=A151217_210923_vojenstvi_erp
<http://www.tradingeconomics.com/brazil/indicators>
<http://www.tradingeconomics.com/china/indicators>
<http://www.tradingeconomics.com/india/indicators>
<http://www.tradingeconomics.com/russia/indicators>
<http://www.tradingeconomics.com/south-africa/indicators>
<http://svobodnenoviny.eu/novy-svetovy-rad-new-world-order-ceske-titulky/>
<http://www.worldometers.info/world-population/brazil-population/>
<http://www.worldometers.info/world-population/china-population/>
<http://www.worldometers.info/world-population/india-population/>
<http://www.worldometers.info/world-population/russia-population/>
<http://www.worldometers.info/world-population/south-africa-population/>
<http://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/svetova-ekonomika/zeme-brics-chteji-zmenit-svet-financi-zalozily-banku-a-fond/r~7834027c0c6011e4a0860025900fea04>

Ruské zdroje (řazeno abecedně)

http://www.aif.ru/dontknows/eternal/chto_takoe_briks_i_chem_zanimaetsya_eta_organizaciya
<http://brics2015.ru/>
<http://www.brics.mid.ru/brics.nsf/WEBNovstart/C325786100462DFE43257E770014FF59>
<http://www.brics.mid.ru/brics.nsf/0/68660EECB2508E27C3257856003DF115>
<http://voprosik.net/ssha-protiv-stran-briks/>
<http://www.ereport.ru/articles/ecunions/brics.htm>
<http://fb.ru/article/169150/briks---eto-chto-za-organizatsiya-sostav-i-tseli-briks>
<https://www.hse.ru/org/hse/iori/bricsuni>
<https://iori.hse.ru/bric>
<http://www.infoshos.ru/?idn=11899>
<http://nvrus.org/28851-mezhdunarodnyy-press-centr-sammitov-briks-i-shos-otkryvaetsya-v-ufe.html>
<http://www.planet-kob.ru/articles/734>

<http://www.posprikaz.ru/2012/04/strany-briks-brosayut-vyzov-nyнешnemu-mirovomu-poryadku/>

https://ru.wikipedia.org/wiki/VII_саммит_БРИКС

<https://ru.wikipedia.org/wiki/БРИКС>

<http://rusplt.ru/news/putin-pozdravil-uchastnikov-molodejnogo-sammita-briks-385764.html>

http://rusplt.ru/world/world_17868.html

<http://www.rusdom.ru/node/3882>

<http://tass.ru/kosmos/2095820>

Zdroje tabulek a obrázků:

Brazílie (2016). Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Brazílie>

Brazil population (2016). Dostupné z: <http://www.worldometers.info/world-population/brazil-population/>

China population (2016). Dostupné z: <http://www.worldometers.info/world-population/china-population/>

Čína (2016). Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Čínská_lidová_republika

Indie (2016). Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Indie>

India population (2016). Dostupné z: <http://www.worldometers.info/world-population/india-population/>

Jihoafrická republika (2016). Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jihoafrická_republika

Russia population (2016). Dostupné z: <http://www.worldometers.info/world-population/russia-population/>

Rusko (2016). Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Rusko>

Rostoucí BRICS (2016). Dostupné z: <http://globalsherpa.org/bric-countries-brics/>

South Africa population (2016). Dostupné z: <http://www.worldometers.info/world-population/south-africa-population/>

Systém GLONASS (2016). Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/GLONASS>

Seznam obrázků, tabulek a grafů

Obrázek I: Poloha a vlajka Brazílie.....	26
Obrázek II: Poloha a vlajka Ruska	31
Obrázek III: Poloha a vlajka Indie	36
Obrázek IV: Poloha a vlajka Číny.....	40
Obrázek V: Poloha a vlajka JAR.....	45
Obrázek VI: Logo GLONASS	59
Tabulka 1: Počet obyvatel Brazílie 1955 - 2015	27
Tabulka 2: počet obyvatel v Brazílii - předpověď	28
Tabulka 3: Počet obyvatel Ruska 1955 - 2015.....	32
Tabulka 4: Počet obyvatel Ruska - předpověď	33
Tabulka 5: Počet obyvatel Indie 1955 - 2015	37
Tabulka 6: Počet obyvatel Indie - předpověď	37
Tabulka 7: počet obyvatel Číny 1955 - 2015	41
Tabulka 8: počet obyvatel Číny - předpověď.....	42
Tabulka 9: počet obyvatel JAR 1955 - 2015.....	47
Tabulka 10: počet obyvatel JAR předpověď.....	47
Tabulka 11: Srovnání zemí BRICS podle ekonomických faktorů (2014)	49
Tabulka 12: Srovnání zemí BRICS podle neekonomických faktorů	50
Graf 1: Rostoucí BRICS.....	58